

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Краљице Наталије 43, 11000 Београд

Тел: 011/3615-225, 2686-787

Факс: 011/2641-060

E-mail: dekanat@uf.bg.ac.rs

www.uf.bg.ac.rs

Број: _____

Датум: _____

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Веће научних области друштвено-хуманистичких наука

**ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА**
(члан 65. Закона о високом образовању)

**I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ
НАСТАВНИКА**

1. Име, средње име и презиме кандидата **проф. др АДРИЈАН, Трајан, НЕГРУ**
2. Предложено звање **РЕДОВНИ ПРОФЕСОР**
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира **НАЦИОНАЛНА КУЛТУРА У ЕВРОПСКОМ КОНТЕКСТУ**, предмет **НАЦИОНАЛНА /РУМУНСКА КУЛТУРА У ЕВРОПСКОМ КОНТЕКСТУ**.
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом **РАДНИ ОДНОС СА 80% ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА**
5. До овог избора кандидат је био у звању **ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖЕ НАУЧНУ ОБЛАСТ ИСТОРИЈА РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ** у које је први пут изабран **20. 04. 2005. ГОДИНЕ** за ужу научну, односно уметничку област /наставни предмет **ИСТОРИЈА РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ**

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање **20. 04. 2010.**
2. Датум доношења одлуке о расписивању конкурса за избор **18. 11. 2009. године**
3. Датум и место објављивања конкурса „Службени гласник РС“, бр. 98 од **30. 11. 2009. године**
4. Звање за које је расписан конкурс **СВА ЗВАЊА**

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ ИЗВЕШТАЈА И О ИЗВЕШТАЈУ

1. Назив органа и датум именовања комисије **ИЗБОРНО ВЕЋЕ УЧИТЕЉСКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ, 18. 11. 2009. ГОДИНЕ**

2. Састав Комисије за припрему Извештаја:

Ред. бр.	Име и презиме	Звање	Ужа научна, односно уметничка област	Организација у којој је запослен
1.	Проф. др Александар Јовановић	Редовни професор	Српски језик и књижевност и Национална /српска култура у европском контексту	Учитељски факултет у Београду
2.	Проф. др Марина Пуја Бадеску	Редовни професор	Румунска култура	Филозофски факултет у Новом Саду
3.	Проф. др Миодраг Милин	Редовни професор	Историја румунске културе	Факултета хуманистичких и друштвених наука у Араду, Румунија

3. Број пријављених кандидата на конкурс: **један**

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: **није**

5. Датум стављања извештаја на увид јавности **18. 01. 2010. године**

6. Начин (место) објављивања извештаја огласна табла и библиотека Факултета

7. Приговори **нема**

**IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА 29. 09. 2010. године**

**Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата проф. др
Адријана Негруа, у звање редовног професора вођен у свему у складу са одредбама
Закона, Статута Универзитета и Статута факултета.**

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Александар Јовановић

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању
предлога за избор у звање;

2. Извештај комисије о пријављеним кандидатима
за избор у звање;

3. Сажетак извештаја комисије о пријављеним кандидатима
за избор у звање;

4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 62.ст.4.
Закона;

5. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног
факултета, приговори и слично).

Напомена: сви прилози се достављају и у електронској форми

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Краљице Наталије 43, 11000 Београд

Тел: 011/3615-225, 2686-787

Факс: 011/2641-060

E-mail: dekanat@uf.bg.ac.rs

www.uf.bg.ac.rs

Број: _____

Датум: _____

На основу члана 64-65. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење и 97/08) члана 123. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, број 131/06, 140/08 и 143/98), члана 41. и чланова 99-102. Статута Учитељског факултета, број 922 од 29. 09. 2006. године, Изборно веће Учитељског факултета на седници одржаној дана 29. 09. 2010. године, донело је следећу

ОДЛУКУ
о предлогу за избор наставника у звање

Предлаже се да се **проф. др Адријан Негру**, доктор наука из области историје уметности, изабере у звање **редовног професора** за уже научну област **Национална култура у европском контексту**, предмет **Национална/румунска култура у европском контексту**.

Образложење

Декан Факултета је у „Службеном гласнику РС“, бр. 98 од 30. 11. 2009. године објавио конкурс за избор једног наставника у сва звања за уже научну област **Национална култура у европском контексту**, предмет **Национална/румунска култура у европском контексту**.

Изборно веће је 18. 11. 2009. године изабрало Комисију за припрему извештаја за избор кандидата у звање у саставу: проф. др Александар Јовановић, редовни професор Учитељског факултета у Београду, проф. др Марина Пуја Бадеску, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду и проф. др Миодраг Милин, редовни професор Факултета хуманистичких и друштвених наука у Араду, Румунија. Комисија је прегледала конкурсни материјал и сачинила Извештај.

Комисија за припрему Извештаја је дана 12. 01. 2010. године доставила Изборном већу Извештај са предлогом за избор кандидата.

Изборно веће Учитељског факултета је на својој седници од 29. 09. 2010. године, а по протоку рока од 30 дана увида јавности у наведени Извештај, донело одлуку да се предложи избор **проф. др Адријана Негруа** у звање редовног професора за уже научну област **Национална култура у европском контексту**, предмет **Национална/румунска култура у европском контексту**.

Одлуку доставити:

- учесницима конкурса
- за кадровску документацију
- за архиву

Председник Изборног већа

Проф. др Александар Јовановић

САЖЕТАК
ИЗВЕШТАЈА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

1-О КОНКУРСУ

Назив факултета: Учитељски факултет
Ужа научна област: Национална / румунска култура у европском
Број кандидата који се бирају: један
Број пријављених кандидата: један
Имена пријављених кандидата: Адријан Негру

II - О КАНДИДАТИМА

1) - Основни биографски подаци:

Име, средње име и презиме: Адријан, Трајана, Негру
Датум и место рођења: 09.09.1945. године
Установа где је запослен: Учитељски факултет Београд
Звање/радно место: ванредни професор Националне /
румунске културе у европском контексту
Научна област: Национална култура у европском контексту

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

Назив установе: Филозофски факултет

Место и година завршетка: Београд,
1979

Магистеријум:

Назив установе: Филозофски факултет

Место и година завршетка: Београд,
1983.

Ужа научна област: Национална историја уметности Новог века

Докторат:

Назив установе: Филозофски факултет

Место и година завршетка: Београд,
2001.

Ужа научна област: Национална
историја уметности новог века

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

- 1) Избор у звање **доцента** за предмет *Сценска уметност*, Учитељски факултет Београд, 1998;
- 2) Избор у звање **доцента** за предмет *Методика наставе ликовне културе*, Учитељски факултет Београд, 2001;
- 3) избор у звање **ванредног професора** на предмету *Национална / румунска култура у европском контексту*, 20. априла 2005, Учитељски факултет Београд,
- 4) избор у звање **ванредног професора** на предмету *Методика наставе ликовне културе*, Учитељски факултет Београд, 2006;

3) објављени радови

Име и презиме: Адријан Негру	Звање у које се бира редовни професор		Ужа научна област за коју се: Национална / румунска култура у европском контексту	
Научне публикације:	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	Пре последњег избора/реизбора	После последњег избора/реизбора	Пре последњег избора/реизбора	После последњег избора/реизбора
Рад у водећем научном часопису међународног значаја објављен у целини				
Рад у научном часопису међународног значаја објављен у целини		10		
Рад у научном часопису националног значаја објављен у целини	2	2		
Рад у зборнику радова са међународног скупа објављен у целини	13	12		
Рад у зборнику радова са националног скупа објављен у целини	1	1		
Рад у зборнику радова са националног скупа објављен само у изводу (апстракт) а не и у целини		2		
Рад у зборнику радова са међународног скупа објављен само у изводу (апстракт) а не и у целини		2		
Научна монографија, или поглавље у монографији са више аутора	9	3	3	9
Стручне публикације:	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	Пре последњег избора/реизбора	После последњег избора/реизбора	Пре последњег избора/реизбора	После последњег избора/реизбора
Рад у стручном часопису или другој периодичној публикацији стручног или општег карактера	117	15		
Уџбеник, практикум, збирка задатака, или поглавље у публикацији те врсте са више аутора	9	3		
Остале стручне публикације		1	2	-

4) Оцена о резултатима научног и истраживачког рада

Квантитативно исказани резултати

Поени након последњег избора:

$M_{10} + M_{20} + M_{31} + M_{32} + M_{33} + M_{41} + M_{42} + M_{43} + M_{44} + M_{45} + M_{50} + M_{60} = 101,5$

од тога $M_{11} + M_{12} + M_{21} + M_{22} + M_{23} + M_{24} + M_{41} + M_{42} + M_{43} + M_{50} = 61$

и $M_{10} + M_{20} + M_{41} + M_{42} + M_{51} = 56$

5) Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка после последњег избора

Због специфичности наставно-научне области, кандидат није до сада био ментор на постипломским – магистарским или докторским студијама. Био је ментор код више од 100. кандидата на дипломским радовима, на основним, академским и мастерс студијама. 12. кандидата писало је и одбранило дипломске радове управо из ове области, а њихов истраживачки карактер био је допринос расветљавању појединих недовољно објашњених промена на простору Баната током 18. и 19. Века. Међу тим радовима заслужју пажњу следећи: *Сликар Николае Попеску и његово доба, Школа константина Данила, Сликарске радионице у Банату у 18. и 19. веку...*

6) Оцена о резултатима педагошког рада

Др Адријан Негру бави се и проблематиком раног откривања даровитих, од предшколског узраста до студентске популације, о чему сведоче радови објављени у Зборницима са међународних округлих столова у Вршцу и Темишвару. Прилог овој констатацији јесте и студија *Цртеж у функцији акцелерације даровите деце*, саставни део практикума групе аутора под називом *Даровити и шта са њима* (прво и друго, допуњено издање), као и већи број радова који се односе на рад са децом млађег школског узраста.

Већ дуги низ година успешно се бави педагошким радом са студентима Учитељског факултета – наставно одељење у Вршцу, о чему сведочи и велики број дипломских радова студената којима је био ментор. Такође, студенти који су писали семинарске и дипломске радове из области Националне/ румунске културе у европском контексту, били су методолошки добро припремљени како би њихова микро истраживања дала што прецизније резултате. Допринос томе био је рад на терену, стручним екскурзијама, у архивима.

Анонимна анкета међу студентима, коју је реализовао декан факултета, проф. др Александар Јовановић у марту 2008. године, потврдила је позитивно мишљење о педагошком раду кандидата (оцењивано је 10. категорија рада професора, а просечна оцена била је 4,27).

7) Оцена у ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе после последњег избора

Кандидат је, уједно, и координатор педагошке праксе студената Учитељског факултета у Београду – наставно одељење у Вршцу, која се реализује сваке наставне године у мају месецу. Такође, током педагошког рада пратио је и примењивао актуелну научну и стручну литературу, која се рефлектовала и на савремен рад студената током хоспитовања или извођења самосталне дидактичко-методичке праксе,

Кандидат је, уједно, и координатор педагошке праксе студената Учитељског факултета у Београду – наставно одељење у Вршцу, која се реализује сваке наставне године у мају месецу. Такође, током педагошког рада пратио је и примењивао актуелну научну и стручну литературу, која се рефлектовала и на савремен рад студената током хоспитовања или извођења самосталне методичке праксе.

У наставном процесу користио је најсавременије методе са акцентом на исраживачке, као и на аудио-визуелни начин реализације предавања, али је оспособио студенте да савременим приступом настави, путем видео-презентација, обогате своја знања из ове области, како са информативног, тако и са технолошког аспекта, а организована су са студентима микро истраживања у погледу откривања и регистровања мање познатих чињеница и архивске грађе која се су се односила на географски простор Баната у 18. и 19. веку.

III ЗАВРШНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

Увидом у расположиву документацију, Комисија је констатовала да је др Адријан Негру врстан истраживач културне баштине 18. и 19. века, Његова истраживања (монографије, уџбеници, студије, расправе и чланци) јесу допринос науци која се бави проблематиком феномена румунске културе као саставног дела румунског друштва на простору некадашњег Ердеља, Баната и Влашке. Такође, кандидат је са још три коаутора из Румуније реализовао међународни пројекат PHARE, који је резултира јединственом књигом која третира међународни аспект културних и историјских збивања на простору историјског Баната, од праисторије па до првих деценија двадесетог века.

У универзитетском уџбенику *Водич кроз историју румунске културе*, аутор веома комплексно посматра и анализира свеукупне сегменте развоја румунске културе, од гето-дачана до савремених тенденција, од којих су неке обележиле 20. век, посебно у области историје религије, филозофије, позоришне и ликовних уметности. Значајно је да у својим радовима кандидат истиче улогу промотера културних промена – интелектуалаца који су своје образовање стекли у европским културним центрима (Париз, Беч, Минхен).

На основу претходно изложеног, Комисија је оценила да кандидат испуњава услове за избор у **звање редовног професора** и стога, са задовољством, предлаже Наставно-научном и Изборном већу Учитељског факултета у Београду да се на расписани конкурс за избор за стручно-научну област **Национална/румунска култура у европском контексту** –изабере проф. др Адријан Негру.

Београд _____

Потписи чланова комисије

др Александар Јовановић, редовни професор Српског
језика и књижевности и Националне/ срске културе у европско
контексту Учитељског факултета Универзитета у Београду

др Марина Пуја Бадеску, редовни професор Румунске
културе на Филозофском факултету Универзитета у
Новом Саду – катедра за Румунистику

др Миодраг Милин, редовни професор Историје
румунске културе на државном универзитету „Аурел
Влајку“, Арад, Румунија.

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ

На основу члана 63-65 Закона о високом образовању (Службени гласник РС бр. 25/2007) и на основу одредби Статута Учитељског факултета у Београду, Изборно веће факултета изабрало је комисију за припрему извештаја за избор једног наставника у сва звања за ужу научну област национална / румунска култура у европском контексту. Пошто је прегледан материјал и анализирани радови кандидата, комисија подноси већу следећи

И з в е ш т а ј

Подаци о конкурс, комисији и броју пријављених кандидата

Конкурс за избор једног наставника у сва звања за уже научну област *Национална култура у европском контексту*, предмет *Национална / румунска култура у европском контексту*, расписао је декан Учитељског факултета 30.11.2009. године, у Службеном гласнику РС бр. 98/2009.

Изборно веће факултета донело је на својој седници, одржаној дана 18.11.2009., одлуку да се у комисији за припрему извештаја именују:

1. др Александар Јовановић, редовни професор Српског језика и књижевности и Националне/српске културе у европском контексту - Учитељски факултет, председник комисије,
2. др Марина Пуја Бадеску, редовни професор Румунске културе – катедра за Румунистику Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, члан комисије
3. др Миодраг Милин, редовни професор Историје румунске културе на Факултету хуманистичких и друштвених наука државног универзитета „Аурел Влајку“, Арад, Румунија, члан комисије.

На расписани конкурс се, у прописаном року и са свом потребном документацијом, пријавио један кандидат и то др Адријан Негру, ванредни професор Учитељског факултета у Београду.

Званичну информацију и потребну документацију за припрему извештаја, Комисија је добила дана 15. децембра, 2009. године.

Подаци о кандидату

I БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

1. *Име, средње име и презиме:*
Адријан, Трајан, Негру
2. *Датум и место рођења:*
09.09.1945. године, Алибунар
3. *Установа где је запослен:*
Учитељски факултет Београд
4. *Садашње запослење, професионални статус, установа:*

Изабран у звање ванредног професора и засновао радни однос на пет година, са 80% радног времена на Учитељском факултету у Београду, Краљице Наталије 43.

5. *Ужа научна област:*
Национална/румунска култура у европском контексту
6. *Година завршетка основних студија:* 1979
7. *Назив установе:*
Филозофски факултет Београд – Одељење за историју уметности
8. *Година магистрирања:* 1983
Универзитет у Београду, Филозофски факултет Београд - Одељење за историју уметности
Назив магистарске тезе:
Румунски сликари у Југословенском Банату у другој половини 19. века – ментор, академик Дејан Медаковић
9. *Година одбране докторске дисертације:* 2001
Универзитет у Београду
Филозофски факултет – Одељење за историју уметности
Наслов докторске дисертације: Сликарске радионице у Банату у 18. и 19. веку, ментор – проф. др Миодраг Јовановић
10. *Место и трајање специјализације и студијских боравака у иностранству:*
Институт за историју уметности „Николае Григореску“ у Букрешту, у трајању од шест месеци,
11. *Знање светских језика:*
француски, немачки, италијански,

II ЧЛАНСТВО У СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ АСОЦИЈАЦИЈАМА

- ❖ Члан *АИКА (AICA – Asociation International of Critics of art – Paris – France)*, међународне асоцијације ликовних критичара која ради у оквиру УНИЦЕФ-а.
- ❖ Године 2007. изабран за члана научног одбора часописа , *STUDII DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ*, „Vasile Goldiș” University Press Arad, Roumania, ISSN 1841-1401, B+, Cod 664, (мониторизован за ISI Thompson категоризацију), **Advisory Board:** Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Răzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea Coman, expert ARACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for Socio-human Institut, Roumanian Academie for Sciense, Bucharest, **prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia**, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria,

III НАСТАВНИ РАД

- 1965-1969 – наставник ликовне културе у Основној школи у Алибунару

- 1970-1972-професор Историје уметности у Економској школи школи у Алибунару;
- 1973-1978 - директор основне школе у Николинцима;
- 1985-1991- Просветни инспектор у општини Алибунар;
- 1992-1993 – Просветни инспектор при Министарству за образовање Републике Србије;
- 1994-1998- Директор основне школе у Св. Михајлу;
- 1999- 2001 – Доцент за уже научну област *Сценска уметност*, на Учитељском факултету у Београду;
- 2001-2006 –Доцент за уже научну област *Методика наставе ликовне културе*, на Учитељском факултету у Београду;
- 2005 - Ванредни професор за уже научну област *Национална / румунска култура у европском контексту*, на Учитељском факултету у Београду;
- 2006 - Ванредни професор на предмету *Методика наставе ликовне културе* на Учитељском факултету у Београду;

IV НАУЧНИ РАД

А) После избора у звање *ванредни професор* на Учитељском факултету у Београду

1. *Научне књиге, монографије, поглавља у књигама, научни и стручни радови, учешће на међународним и домаћим научним скуповима са објављеним саопштењима у интегралном облику и у изводима, стручни радови*

М 10+М 20+М 31+М 32+ М 33+М 41+ М 42+ М 43+ М 44+ М 45+ М50 + М 60 =**101,5**

од тога М 11+М 12+М 21+М 22+ М 23+ М 24+ М41+ М 42+ М 43+ М 50 = **61**

и М 10+ М 20+ М 41+ М 42+ М 51 = **56**

2. А. Негру, *Да ли је православна уметност «православна»*, Бакља, децембар, 2005;
3. А. Негру, *Семiotика и структурална корелација у настави ликовне културе*, Иновације у настави, бр. 18, Учитељски факултет Београд, Београд, 2005; YU ISSN 0352-2334, ; UDK 370.8, 90-95, **M-52**
4. А. Негру, *Порекло првих икона у банатским црквама*, *Almanah*, Libertatea, Pančevo, 2006; ISBN 86-7001-180-8; COBIS. SR-ID 208901383, стр. 54-65;
5. А. Негру, *Родитељи и креативност деце*, Зборник 11 радова са Међународног научног скупа *Даровити и одрасли*, Вршац – Темишвар 2005, YU ISSN 1820-1911 – ISBN 86-7372-061-3, UDK 371.95, COBISS SR-ID 213714183, 226 – 230,
6. А. Негру и други, *Претпоставке развоја компетенција васпитача за интегрисање курикуларних садржаја из области естетског васпитања у Циљеве – компетенције учитеља и васпитача*, Поглавље у Монографији-, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006, ISBN 86-7372-057-5; COBISS.SR-ID 209979399 , 106- 124, Рецензенти проф. др Јован Ђорђевић – доц. др Оловера Кнежевић – Флорић, 24. цм. Тираж 350, **M 45**
7. Negru, Proceeding of the International Symposium, *Research and Education in an Innovation Era, Section I, Tradition and Modernity in Humanistic Sciences*, Univerzitet “Aurel Vlaiku “Arad, Romania;, *Didactics and Methodology-A*

constructivist Approach to Education from the Perspective of the Theory of Art, 2007, ISBN:(10)973+752+107+2; (13)978-752-107-, CNC SIS, 280-295, **M 33**

8. A. Негру и други, *70. Година образовања васпитача и учитеља на румунском језику у Вршцу*; (2 поглавља у Монографији) Вршац 2006; Виша школа за образовање васпитача, Рецензенти проф. др Јон Дежан, проф. Јакоб Пелић, ISBN 86-7372-063-X, COBISS. SR-ID 215876871, стр. 65-81 и 220-242, 27. цм, тираж 200., **M 45**
9. Негру и други, *Метатеоријски акценти педагошке методологије – контекст и његово разумевање* - поглавље у монографији - ISBN 86-84367-30-8, UDK 371.3::73/76, Савез Педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2006, 181-199, **M 45**
10. Negru, *Dezvoltarea competențelor institutorilor pentru integrarea conținuturilor curriculare din domeniul educației estetice*, Editura Orizonturi, Temišvar, Rumunija, 2007, ISSN 1841-8589, 2007, 14-21, **M 45**
11. A. Негру, *Естетика и даровити*, Зборник бр. 12 радова са Међународног научног скупа *Даровитост, интеракција и индивидуализација у настави*, Рецензенти: проф. др Босиљка Ђорђевић – Србија, проф. др Дојна Винтилеску Румунија, проф. др Стипан Јукић – Хрватска, проф. др Милена Валенчић-Зуљан – Словенија, академик Драго Бранковић – Република Српска, проф. др Светлана Куртеш (Кембриџ) Енглеска, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006; YU ISSN 1820-1911, ISBN 86-7372-066-4, UDK 371.95, стр. 88-91, **M 45**
12. A. Negru, *Correlation Problems in Lingual-Artistic Field*, Рад објављен у Зборнику Међународног Симпозијума “Small Languages and Multiculturalism in the E.U.” у Scientific and Technical Bulletin - Series: Social and Humanistic Sciences, Editorial Board Professor Genaro Zalpa, University of Aguascalientes,; Professor Ioan N. Roșca, University of Bucharest; Professor Nicanor Ursoa Lezaun, University of Pais Vasco, San Sebastian; Professor Heribert Hinzen, Institute for International Cooperation of the German Adult Education Association in Bonn; Professor Liliana Mihuț, University Babes – Bolyai, Cluj – Napoca; Professor Nicolae Râmbu, University Alexandru Ioan Cuza, Iași; Professor Ioan Biriș, West University, Timișoara; Professor Constantin Solomon, State University of Chișinău; Professor Dorin Herlo, University Aurel Vlaicu, Arad; Professor Anton Ilica, University Aurel Vlaicu, Arad; Professor Katarina Popovic, University of Belgrade, Arad, Rumunija, XIII, Nr. 12, 2007, ISSN 1582–7976, 75-81; **M 45**
13. A. Негру и други, *Цртеж у функцији акцелерације даровитости, у Даровита деца и релевантни одрасли у Региону Јужног Баната и Тимиша*, Суседски програм Србија–Румунија, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2007, Рецензенти проф. др Радован Грандић, проф. др Миодраг Милин, ISBN 978-86-7372-078-7, COBIS.SR-ID 226462215, 46-52, 148-15; **M 45**
14. A. Negru, *Increasing Creative Capacity in Preschool Education*, Editorial Board: Prof. dr Iohann Damma, University of Vien, Austria, prof. dr Grozdanka Gojkov, Vršac, Srbija, prof. dr Dorin Herlo, University “Aurel Vlaicu”, Arad, Rumunija, prof. dr Miron Ionescu, University “Babeș-Bolyai”, Kluž, Rumunja, prof. dr Eugene Roventza, University of Ontario, Kanada, prof. dr Catherine Selenet, Universiti od Nantes, Francuska, prof. dr Mihai Stanciu, University A.I.I. Cuza“,

Jaši, Rumunija, *Educatia 5 Plus*, University Press „Aurel Vlaicu“, Arad, Rumunija, ISSN: 1842-077X, str. 117-123, **M 23**

15. A. Негру, *Ваннаставне организационе стратегије за образовање деце са високим перформансама*, Зборник 13. радова са Међународног научног скупа *Практични аспекти савремених схватања даровитих*, рецензенти: Румунија, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2007, ISBN 978-86-7372-080-7, ISSN 1820-1911, стр. 230-239, 24.см., тираж 300; **M 45**
16. A. Негру, *Квалитативне методе у истраживању слика у МЕТАПЕДАГОШКЕ РАСПРАВЕ – методолошки моменти*, рецензенти: проф. др Јован Ђорђевић, проф. др Младен Вилотијевић, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2007, ISBN 978-86-84367-36-7, стр. 163-175, **M 45**
17. A. Негру, *Метатеоријски приступ естетици визуелних уметности I*, у *МЕТОДОЛОГИЈА ЗАСНОВАНЕ ТЕОРИЈЕ* (поглавље у монографији), рецензенти проф. др Јован Ђорђевић, проф. др Младен Вилотијевић, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2008, ISBN 978-86-84367-41-1, стр. 96-107, **M 45**
18. Negru, *Vannastavne organizacione strategije za obrazovanje dece sa viskim performansama*, u *PRAKTIČNI ASPEKTI SAVREMENIH SHVATANJA DAROVITOSTI*, 13. Okrugli sto, Recenzenti: prof. dr Bosiljka Đorđević, prof. dr Dojna Vintilešku, Temišvar – Rumunija, prof. dr Stipan Jukić, Split, Hrvatska, prof. dr. Milena Valenčič-Zuljan, Ljubljana, Slovenija, prof. dr Drago Branković, Banjaluka, Republika Srpska, prof. dr Svertlana Kurteš, Kembriđž, Engleska, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“, Vršac, YU ISSN 1820-1911, ISBN 978-86-7372-080-7, 415-425; **M 45**
19. A. Негру, Зборник резимеа са међународног научног скупа *ПОРОДИЦА КАО ФАКТОР ПОДСТИЦЊА ДАРОВИТОСТИ* -, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац; ISBN 978-86-7372-088-3, 68; **M 34**
20. A. Negru, *Prilog proučavanju kreativnih sposobnosti na mlađem školskom uzrastu*, EDUCATIA PLUS 7, Arad, (Rumunija), 2008, ISSN 1842-077X, 2008, 294-320; **M 23**,
21. A. Негру, *Метатеоријски приступ естетици визуелних уметности I*, у *ОДНОСУ КВАЛИТАТИВНИХ И КВАНТИТАТИВНИХ МЕТОДА У РЕДАГОШКИМ ИСТРАЖИЊИМА*, рецензенти проф. др Јован Ђорђевић, доц. др Александар Стојановић, резиме на енглеском и руском језику, ISBN 978-86-84367-44-2, COBISS.SR-ID 236557053, стр.117-131, **M 45**;
22. Negru, *A Forgotten Artist: Trajan Kostic (1878-1917)*, Studii de Știință și Cultură, br. 1 (12), (12) ISSN 1841 – 1401 – kategorija B+, Kod 664, 2007, 75-89, "Vasile Goldiș" University Press, 2008, Arad, Rumunija; Advisory Board: Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Răzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea Coman, expert ARACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for

Socio-human Institut, Roumanian Academie for Sciense, Bucharest, prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria, **M 23**

23. Negru A., *ON-LINE EDUCATION FOR VISUAL ARTS*, Zbornik radova International Symposium Research and Education in an Innovation Era 2nd Edition November 20-21, 2008 *MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH AND YOUTH "AUREL VLAICU" UNIVERSITY OF ARAD, Roumania*; SCIENTIFIC COMMITTEE: Prof. Lizica Mihuț, Ph.D., "Aurel Vlaicu" University of Arad, Prof. Eugen Roventza, Ph.D., „Aurel Vlaicu”University of Arad, Prof. Michaela Dina Stănescu, Ph.D., University” Aurel Vlaicu”University of Arad, Prof. Ioan Oprean, Ph.D., University” Babes Bolyai”University, Cluj-Napoca Prof. Ecaterina Popa, Ph.D., „Babes Bolyai”University, Cluj-Napoca Prof. Pop Nicolae, Ph.D., Bucharest University of Economics Prof. Stanciulescu Gabriela, Ph.D., Bucharest University of Economics Prof. Crisan Popescu, Ph.D., DWI at RWTH, Aachen Prof. Bahrim Gabriela, Ph.D., "Dunarea de Jos"University, Galati Prof. Nicanor Ursua Lezaun, Ph.D.del Pais Vasco/EHU, Bilbao University Doctor Craig Faulds, Food Research Institute, Norwich Prof. Lieva van Langenhove, Ph.D., Ghent University Prof. Paul Kickens, Ph.D, Ghent University Prof. Vincent Nierstrasz, Ph.D., Ghent University Prof. Artur Cavaco Paolo, Ph.D., Minho University Prof. Renato Rizzo, Ph.D., Naples Federico II University Prof. Roseann Runte, Ph.D., Old Dominion Univ., Norfolk, Virginia Prof. Adrian Nicolescu, Ph.D., Politehnica University, Bucharest Assoc. Prof. Alberto Folchini, Ph.D., Politecnico di Milano Prof. Nicolae Vaszilcsin, Ph.D., Politehnica University, Timisoara Prof. Ricardo Ferreira, Ph.D., Polytechnic Institute, Portalegre Prof. Paulo Brito, Ph.D., Polytechnic Institute, Portalegre Prof. Hartwig Hocker, Ph.D., RWTH Aachen Prof. Burkhard Corves, Ph.D., RWTH Aachen Prof. Nicolae Ursu Fischer, Ph.D., Technical University of Cluj-Napoca Prof. Luis Lezaun Martinez de Ubago, Ph.D., Zaragoza University Prof. Werner Reichart, Ph.D., Zurich University Prof. Ionescu Gheorghe, Ph.D., West University of Timisoara, **M 45**

24. Negru, *Metatheoretical Approaches to Aesthetics in Visual Arts Postmodernism*, EDUCATIA PLUS 8, „Aurel Vlaicu” University of Arad, Roumania, 2008, ISSN 1842-077X, 57-76, kategorija B+ (CNSSIS). Editorial Board: Prof. dr Iohann Damma, University of Vien, Austria, prof. dr Grozdanka Gojkov, Vršac, Srbija, prof. dr Dorin Herlo, University “Aurel Vlaicu”, Arad, Rumunija, prof. dr Miron Ionescu, University “Babeș-Bolyai”, Kluž, Rumunja, prof. dr Eugene Roventza, University of Ontario, Kanada, prof. dr Catherine Selenet, Universiti od Nantes, Francuska, prof. dr Mihai Stanciu, University A.I. Cuza“, Jaši, Rumunija, **M 23**,

25. Negru, *Proceeding of the International Symposium, Research and Education in an Innovation Era, Section I, Tradition and Modernity in Humanistic Sciences*, Univerzitet “Aurel Vlaiku “Arad, Romania;, *Didactics and Methodology-A constructivist Approach to Education from the Perspective of the Theory of Art*, 2007, ISBN:(10)973+752+107+2; (13)978-752-107-, признат статус часописа CNCSIS, 280-295, **M 45**,

26. A. Negru, *Естетика и даровити*, Зборник бр. 12 радова са Међународног научног скупа *Даровитост, интеракција и индивидуализација у настави*, Рецензенти: проф. др Босилка Ђорђевић – Србија, проф. др Дојна Винтилеску Румунија, проф. др Стипан Јукић – Хрватска, проф. др Милена Валенчић- Зуљан – Словенија, академик Драго Бранковић – Република Српска, проф. др Светлана Куртеш (Кембриџ) Енглеска, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006; YU ISSN 1820-1911, ISBN 86-7372-066-4, UDK 371.95, стр. 88-91; **M 45**,

27. Negru, *The art of the artisans from Bosioc family in the context of the European culture*, „Vasile Goldiș“ University Press, Arad, Romania, 2007, ISSN 1841-1401, 170-182, 27. cm. Advisory Board: Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Răzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea

Coman, expert ARACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for Socio-human Institut, Roumanian Academie for Science, Bucharest, prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria, **M 23**;

28. A. Негру и други, *Цртеж у функцији акцелерације даровитости, у Даровита деца и релевантни одрасли у Региону Јужног Баната и Тимиша*, Суседски програм Србија–Румунија, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2007, Рецензенти проф. др Радован Грандић, проф. др Миодраг Милин, ISBN 978-86-7372-078-7, COBIS.SR-ID 226462215, 46-52, 148-154, **M- 23**;
29. А. Негру, *Квалитативне методе у истраживању слика* (поглавље у монографији), у *МЕТАПЕДАГОШКЕ РАСПРАВЕ – методолошки моменти*, проф. др Јован Ђорђевић, проф. др Младен Вилотијевић, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2007, ISBN 978-86-84367-36-7, стр. 163-175, **M 45**;
30. Negru, *Prilog proučavanju kreativnih sposobnosti na mlađem školskom uzrastu*, EDUCATIA PLUS 7, Arad, (Rumunija), 2008, ISSN 1842-077X, 2008, 294-320; **M 23**,
31. А. Негру, *Метатеоријски приступ естетици визуелних уметности I*, у *МЕТОДОЛОГИЈА ЗАСНОВАНЕ ТЕОРИЈЕ* (поглавље у монографији), рецензенти проф. др Јован Ђорђевић, проф. др Младен Вилотијевић, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2008, ISBN 978-86-84367-41-1, COBISS.SR-ID 233780231, UDK 111.852:71/77, стр. 96-107, **M 45**
32. Negru, *Vannastavne organizacione strategije za obrazovanje dece sa viskim performansama*, u *PRAKTIČNI ASPEKTI SAVREMENIH SHVATANJA DAROVITOSTI*, 13. Okrugli sto, Recenzenti: prof. dr Bosiljka Đorđević, prof. dr Dojna Vintileску, Temišvar – Rumunija, prof. dr Stipan Jukić, Split, Hrvatska, prof. dr Milena Valenčić-Zuljan, Ljubljana, Slovenija, prof. dr Drago Branković, Banjaluka, Republika Srpska, prof. dr Svertlana Kurteš, Kembriđ, Engleska, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“, Vršac, 2008, YU ISSN 1820-1911, ISBN 978-86-7372-080-7, UDK 371.95, 415-425, (резиме на енглеском, немачком, француском и руском језику); **M 45**,
33. Negru, *Contribuții la cercetarea dezvoltării creativității în clasele primare*, EDUCATIA PLUS 7, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, (Rumunija),-резиме на енглеском језику- 2008, ISSN 1842-077X, (највиша национална категорија Б+), 2008, 294-307, Advisory board: Prof. Dr. Iohann Damma, University of Wiena; akademik Grozdanka Gojkov, Serbia; prof. Dr. Dorin Herlo, University „Aurel Vlaicu”, Arad, Roumania; prof. Dr. Miron Ionecu, University „Babes-Bolyai”, Cluj, Roumania; prof. Dr. Eugen Roventza, University „Aurel Vlaicu”, Arad, Roumania; prof. Dr. Catherine Sellenet, University of Nantes, France; prof. Dr. Lucian Ciolan, University of Bucharest, Roumania; **M 23**,
34. А. Негру, *МЕТАТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ЕСТЕТИЦИ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ II* (поглавље у монографији), објављено у *О ОДНОСУ КВАЛИТАТИВНИХ И КВАНТИТАТИВНИХ МЕТОДА У ПЕДАГОШКОМ ИСТРАЖИВАЊУ*, рецензенти проф. др Јован Ђорђевић, проф. др Младен Вилотијевић, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2008, ISBN

978-86-84367-44-2. , стр. 117-130, COBISS.SP-ID 236557063, UDK. 37.012 (082), **M 45,**

- 35.** A. Negru, *Globalization and Visual Arts* , STUDII DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ, Година IV бр. 4 (15), 2008, „Vasile Goldiș” University Press Arad, Roumania, стр. 82-94, ISSN 1841-1401, B+, Cod 664, (највиша национална категорија), Advisory Board: Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Păzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea Coman, expert APACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for Socio-human Institut, Roumanian Academie for Science, Bucharest, prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria, **M-23;**
- 36.** A. Negru, *THE PURPOSES OF EDUCATION FOT THE GIFTED*, AGORA-PSICHO PRAGMATICA, ISSN 1842-6840, AS & PS, 88-100, Editura Universității „Aurel Vlaicu, Arad, Roumania, бр. 4., 2008. Editorial Board: prof. Dr Grozdanka Gojkov, Belgrad, Serbia, Acad. Lizica Mihuț, Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Roumania, Acad. Viorel Soran, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Rumania, prof. Dr Catherine Sellenez, Universitatea din Nantes, France, psih. Dr Sabine Parmentler, L'Espace d'Analyse, Paris, France, prof. Dr Anton Ilica, Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Roumania, prof. Dr Dorel Ungureanu, Universitatea de Vest, Timișoara, Roumania. **M 51,**
- 37.** A. Негру, *Два века црквеног сликарства у Банату* (поглавље у монографији *Наука-Религија-Образовање*), Учитељски факултет Београд, рецензенти: проф. др Биљана Требјешанин, проф. др Александар Јовановић, 2009, ISBN 978-86-7849-127-6, COBISS.SR-ID 157986316, , UDC 75.052(497.11) „18/19, резиме на енглеском језику, стр. 125-136; **M 45,**
- 38.** A. Негру, *Даровито дете...тајна очекивања многих родитеља*, Зборник 14. ПОРОДИЦА КАО ФАКТОР ПОДСТИЦАЊА ДАРОВИТОСТИ, Зборник радова са међународног научног скупа, Вршац, 2009, ISBN 978-86-7372-103-3, COBISS.SR-ID 2364953367, стр. 467-479, **M 45,**
- 39.** A. Negru, *O ruralnoj arhitekturi u Banatu*, Almanah, Pančevo, 2009, ISBN 978-86-7001-203-5, COBISS.SR-ID 235563783, str. 190-198;
- 40.** A. Негру, *Елитизам и деперсонализација даровитих*, Зборник резимеа са међународног научног скупа ДАРОВИТИ И ДРУШТВЕНА ЕЛИТА, резиме на српском и енглеском језику, Вршац, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“ Вршац- Универзитет „Аурел Влајку“, Арад Румунија, ISBN 978-85-7372-108-8, COBISS.SR-ID 240183815; **M 64,**
- 41.** A. Negru, *GIFTEDNESS IN THE FIELD OF FINE ARTS AT YOUNGER PRIMARY SCHOOL AGE* Methodological Implications, 2009, „Vasile Goldiș” University Press Arad, Roumania, стр. 82-94, ISSN 1841-1401, B+, Cod 664, Advisory Board: Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Păzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea Coman, expert APACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for Socio-human Institut, Roumanian Academie for Science, Bucharest, prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria, **M 23;**

42. А. Негру *Историја румунске културе*, - Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2005, 302. стр.(рецензенти проф. др Илеана Магда, проф. др Јон Лелеа), резиме на српском, енглеском, француском и руском језику; ISBN 86-7372-046-X, 1-302; COBISS.SR-ID 201872391, стр. 302; **М 42;**
43. А. Негру, *Компетенције васпитача за интегрисање курикуларних садржаја у области уметности* (истраживачке студије), поглавље у књизи *Циљеви-компетенције учитеља и васпитача*, друго допуњено и измењено издање, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац, 2008, стр.250-275, Рецензенти: проф. др Јован Ђорђевић –проф. др Младен Вилотијевић, ISBN978-86-7372-102-6, COBISS.SR-ID, **М 45;**
44. А. Негру, *Банатске сликарске радионице као део европског културног простора – квалитативни приступ истраживању- Монографија*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2007, ISBN 978-86-7372-070-8, COBISS.SR-ID 219803911, Рецензенти проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Јон Лелеа, 140 стр, **М 42;**
45. А. Негру и други, *Хронологија банатских градова – истраживачке студије* (поглавље у монографији), Фондација ДИЈАСПОРА, Међународни пројекат ПРОМИНЕД Румунија – Србија, Темишвар, Румунија, 2007, рецензенти проф. др Јоан Хацеган -Румунска Академија наука и уметности, (Румунија), проф. др Бодо Барна (Румунија), ISBN 978-973-631-426-1, 41-88, 176. стр. тираж 2000. примерака (двојезично- српски и румунски), **М 14,**
46. Negru, *Likovni praktikum (drugo dopunjeno i prerađeno izdanje)*, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača "Mihailo Palov" Vršac, 2008., ISBN 978-86-7372-092-0, 60 str.
47. А. Негру, *Глобални свет уметности*, (монографска студија), Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац, 2008, рецензенти проф. др Мирослав Тимотијевић, академик Миодраг Милин-Државни универзитет у Араду, Румунија; ISBN 978-86-7372-096-8, COBISS.SP-ID 234701063, стр. 148, **М 42,**
48. А. Негру, *Методолошке парадигме* – Монографска студија, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац, 2008, рецензенти проф. др Грозданка Гојков, доц. др Александар Стојановић; ISBN 978-86-7372-096-8, COBISS.SP-ID 234701063, стр. 108., **М 42,**

Вредност коефицијента компетентности 101,5. поена

Радови објављени пре избора у звање ванредни професор на Учитељском факултету

1. А. Негру, *Зора Петровић*, Трибина младих, Нови Сад 1976, бр. 3;
2. А. Негру, *Сликар Николае Попеску (1833- 1877)*, СВЕСКЕ, Часопис друштва историчара уметности Србије, нр. 9-10/4, Београд, 1980; **Р 62**

3. А. Негру, *Сликаство Епаминонде Бучевског у српској православној цркви у Загребу*, СВЕСКЕ ДИУС бр. 11-12/5, Београд, 1981; **Р 62**
4. А. Негру, *Прилог истраживању сликара Карола Валеништајна*, СВЕСКЕ ДИУС бр. 13/6, Београд, 1982; **Р 62**
5. А. Негру, *Прилог истраживању биографије Димитрија Јакишића*, СВЕСКЕ ДИУС бр. 15/7, Београд, 1983; **Р 62**
6. А. Негру, *О вајару Димитрију Франасовићу*, СВЕСКЕ ДИУС, бр. 16/8, Београд. 1985; **Р 62**
7. А. Негру, *Скица за портрет – Миломир Ивановић*, ИНФОРМАЦИЈЕ бр. 342. Алибунар, 1983;
8. А. Негру, *Мимесис као елемент фантастичног у сликарству Владимира Александрова*, ИНФОРМАЦИЈЕ бр. 346. Алибунар 1993. Рад под истим називом штампан у часопису "МИСАО", Нови Сад 1983;
9. А. Негру, *Прилог уметничкој топографији Алибунара и околине*, ИНФОРМАЦИЈЕ бр. 347-348, Алибунар, 1983
10. А. Негру, *Прилог археолошкој топографији Алибуннара и околине*, ИНФОРМАЦИЈЕ бр. 349-350, Алибунар, 1983,
11. А. Негру, *О поповићима из Оравице*, ЗБОРНИК ЗА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ МАТИЦЕ СРПСКЕ, 13, Нови Сад, 1985; **Р 51-а**
12. А. Негру, *Мит као мотив у сликама Радисава Радојевића*, ИНФОРМАЦИЈЕ, Алибунар јуна 1985;
13. А. Негру, *Константин Данил у Алибунару*, ИНФОРМАЦИЈЕ, Алибунар, децембра 1988;
14. А. Негру, *Уговор између Константина Данила и српске православне цркве у Панчеву*, Свеске Матице Српске, Грађа и прилози за културну и друштвену историју, нр. 9. Нови Сад 1990; **Р 61**
15. А. Негру, *О сликару Аксентију Маришеску*, "ЛУМИНА" (часопис за књижевност и уметност) бр. 14. Панчево, 1989; **Р 62**
16. А. Негру, *Сликар Јон Зајку у Уздину*, ЛУМИНА бр. 3-4, Панчево, 1989; **Р 62**
17. А. Негру, *Европски уметнички центри и уметници из Баната*, ЛУМИНА бр. 10-11, Панчево, 1989; **Р 62**
18. А. Негру, *Прилог уметничкој биографији Филипа Матеја*, ЛУМИНА бр. 1-2, Панчево, 1990; **Р 62**
19. А. Негру, *Једна непозната икона зографа Прву Мутуа*, ЛУМИНА бр. 4-5, Панчево, 1989; **Р 62**

20. А. Негру, *Један заборављени уметник – Трајан Костић*, ЛУМИНА бр. 5-6, Панчево, 1989; **Р 62**
21. А. Негру, *Богородица живоносни источник на своду цркве у Селеушу*, ЛУМИНА бр.1-3, Панчево, 1990; **Р 62**
22. А. Негру, *Анализа светлости*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, И, 1991, 16;
23. А. Негру, *Сликарева истина*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, И, 1991, 16;
24. А. Негру, *Судбина и боја*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1991, ИИИ, 16;
25. А. Негру, *Кубизам и футуризам*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1991,ИВ, 16;
26. А. Негру, *Беспредметни свет* Трибина младих, Либертатеа, Панчево,1991,В,16;
27. А. Негру, *Руска авангарда*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1990, 16;
28. А. Негру, *Пост артем арс*, , Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1991, 16;
29. А. Негру, *Антиуметност* , Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1990, ИИИ, 16;
30. А. Негру, *Поп и оп арт*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево 1991, ВИИИ, 16;
31. А. Негру, *Преузимање предмета*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1991, 8, 16;
32. А. Негру, *О иконографији*, Трибина младих, Либертатеа, Панчево, 1993, IX, 13;
33. А. Негру, *Методолошке алтернативе*, Трибуна тинеретулуи, Либертатеа, Панчево, 1991, 16;
34. А. Негру, *О архитектури цркве Успења Богородице у Алибунару*, ЛУМИНА бр. 5-6, Панчево 1996; **Р 62**
35. А. Негру, *О мајсторима резбарима из породице Босиок*, Бакља, бр. 1. Алибунар, 1996;
36. А. Негру, *Први вајарски атеље у Банату*, Бакља, бр. 2, Алибунар, 1997.

37. А. Негру, *Живко Петровић и сликарство цркве у Светом Михајлу*, Свеске Друштва за румунски језик, Нови Сад, 1998;
38. А. Негру, *Живко Петровић у цркви из Светог Михајла*, Сентмихаљске новине, 3, 1998;
39. А. Негру, *Кич као неизбежан пратилац уметности*, ЛУМИНА, Панчево, бр. 3/1999;
40. А. Негру, *Сликар Јон Зајку у Уздину*, Часопис *Tibiscus*; Уздин, 1999;
41. А. Негру, *Зографске радионице у Банату у XVIII и XIX веку*, Радови Међународног симпозијума *Банат – историјска и културна прошлост*; Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини, Нови Сад 1999;
42. А. Негру, *О Алијевом бунару*, (етимолошка истраживања), АЛМАНАХ 1999, Либертатеа, Панчево, 1999;
43. А. Негру, *О члановима породице Жијану*, Алманах 2000, Либертатеа, Панчево, 1999;
44. А. Негру, *Сликарске радионице у Банату у 18 и 19. веку*, Радови Међународног симпозијума *Банат- историјска и културна прошлост*, Нови Сад 1999;
45. А. Негру, *Константин Даниел (1799-1873)*, Лумина , 4, Панчево, 1999; **Р 62**
46. А. Негру, *Откривање истине*, есеј као саставни део књиге Иоана Баба, *Лексикон савремених ликовних уметника Румуна у Југославији*, И, Збирка ЛУМИНА, Панчево, 1999; **Р 62**
47. А. Негру, *Приказ књиге Лексикон савремених ликовних уметника Румуна у Југославији*, Лумина, 3 Панчево, 1999; **Р 62**
48. А. Негру, *Савремени румунски ликовни уметници у Југославији, Банатски препород*, Темишвар (Румунија), јун 1992; (Рад саопштен на Међународном симпозијуму органозованог од стране Румунске Академије наука и уметности); **Р 72**
49. А. Негру, *Црква Успења Богородице у Алибунару*, Банатски препород, Темишвар (Румунија), новембра 1997;
50. К. Рошу - А. Негру, *Црква Успења Богородице у Алибунару*, Наслеђе, Либертатеа, Панчево, 24 фебруара 2001;
51. К. Рошу - А. Негру, *Црква Силазак Светог Духа у Владимировцу*, Либертатеа, Панчево, 3 марта 2001;
52. К. Рошу - А. Негру, *Црква Св. Арханђели Гаврило и Михајло у Светом Михајлу*, Либертатеа, Панчево, 10 марта 2001;

53. К. Рошу - А. Негру, *Црква Св. Великомученик Димитрије у Сутјесци*, Либертатеа, Панчево, 17 марта 2001;
54. К. Рошу - А. Негру, *Црква Св. Великомученик Ђорђе у Уздину*, Либертатеа, Панчево, 24 марта 2001;
55. А. Негру, *О архитектури румунских православних цркви у Банату*, Бакља, Алибунар, априла 2001;
56. К. Рошу - А. Негру, *Црква Рођења Богородице у Стражи*, Либертатеа, Панчево, 31.03.2001,
57. К. Рошу - А. Негру, *Црква Св. Јован Крститељ у Јанков Мосту*, Либертатеа, Панчево, 14.04.2001;
58. К. Рошу - А. Негру, Либертатеа, *Црква Св. Теодор Тирон у Куштиљу*, Либертатеа, Панчево 21.04.2001;
59. К. Рошу - А. Негру, *Црква Силазак Светог Духа у Селеушу*, Либертатеа, Панчево, 28.04.2001;
60. К. Рошу – А. Негру, *Црква Слазак Светог Духа у Ечки*, Либертатеа, Панчево, 12.05. 2001;
61. К. Рошу – А. Негру, *Црква Успења Богородице у Малом Торку*; Либертатеа, Панчево 19.05.2001;
62. К. Рошу – А. Негру, *Црква Св. Пророк Илија у Ковину*, Либертатеа, Панчево 26.05.2001;
63. К. Рошу – А. Негру, *Црква у Св. Арх. Михајло и Гаврило у Барицама*, Либертатеа Панчево, 02.06.2001;
64. К. Рошу – А. Негру, *Црква Цареви Константин и Јелена у Овчи*, Либертатеа, Панчево, 09.06.2001;
65. К. Рошу – А. Негру, *Црква Силазак Светог Духа у Делиблату*, Либертатеа, Панчево 16.06.2001;
66. К. Рошу – А. Негру, *Црква Рођење Богородице у Омољици*, Либертатеа, Панчево 23.06.2001;
67. К. Рошу – А. Негру, , *Црква Силазак Светог Духа у Мраморку*, Либертатеа, Панчево 16.06.2001;
68. К. Рошу – А. Негру, , *Црква Силазак Светог Духа у Банатском Новом Селу*, Либертатеа, Панчево 14.07.2001;

69. К. Рошу – А. Негру, *Црква Рођење Богородице у Маргити, Либертатеа, Панчево* 14.07.2001;
70. Негру, *Шербан и Недељко Поповић у банатском сликарству ХВИИИ века*, Зборник радова са Међународног симпозијума *Банат, историјска културна прошлост*, Нови Сад 2001; **Р 21**
71. А. Негру, *Маријанске иконографске теме – Смрт Богородице*, БАКЉА, Алибунар, августа 2001;
72. А. Негру, *Маријанске теме у банатском сликарству 18. века – Богородичин покров и Богородица живоносни источник*, ЛУМИНА, децембар 2001;
73. А. Негру, *Утицај епохе Бранковеану на банатско сликарство 18. века*, Зборник радова са Међународног симпозијума *Банат – историјска и културна прошлост*, Нови Сад, децембра 2001. године, 156-168; Промоција Зборника одржана у Решицама (Румунија), 6-8. децембра – Музеј планинског Баната; **Р 21**
74. А. Негру, *Николае Попеску и западноевропска иконографија у румунској православној цркви у Селеушу*, Зборник радова са научног скупа *Вера и култура – божји дарови*, Селеуш, децембра 2001, 14-16;
75. А. Негру, *Христолошке иконографске теме – Поклоњење пастира – Поклоњење мудраца*, БАКЉА, Алибунар, децембра 2001, 5;
76. А. Негру, *Архитекта Адријан Ђаконовић и планови румунске православне цркве у Алибунару*, АЛМАНАХ 2002, Либертатеа Панчево, децембра 2001. год;
77. А. Негру, *Актуелни проблеми у образовању на румунском наставном језику у Војводини и могући модели њиховог превазилажења*, Зборник радова са међународних скупова посвећених образовању националних мањина у Румунији, Словачкој, Мађарској и Словенији, Центар за мултикултуралност, Нови Сад 2001;
78. А. Негру, *Пластични слој у ликовним радовима даровитих студената*, Зборник радова 7, Међународни округли сто *Даровитост у студентској популацији*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2001, 337-339; **Р 21**
79. А. Негру, *Каталог изложбе ликовних радова – цртежа- студената Више школе за образовање васпитача*, Вршац, 21. децембра 2001. године;
80. А. Негру – К. Рошу, *Црква Св. Великомученик Ђорђе у Влајковцу*, Либертатеа, Панчево, 19 јануара 2002;
81. Негру, *Педагошки факултети као реалност*, Часопис НОРМА, Учитељски факултет Сомбор, јануар 2002;

82. К. Рошу – А. Негру, *Црква Св. Великомученик Ђорђе у Војводинцима*, Либертатеа, Панчево, 26. јануара 2002;
83. К. Рошу – А. Негру, *Црква Св. Јерарх Никола у Ритишеву*, Либертатеа, Панчево 1. фебруара 2002. године;
84. К. Рошу – А. Негру, *Румунска православна црква Успење Богородице у Глогоњу*, Либертатеа, Панчево 9. фебруара 2002. године;
85. А. Негру, *Барок у банатској уметности XVIII века*, Лумина, Панчево 2002;
Р 72
86. А. Негру, *Утицај епохе Бранковеану на банатско сликарство XVIII века*, Традиција – Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини, Нови Сад, фебруара 2002; **Р 62**
87. К. Рошу – А. Негру, *Црква из Руског Села*, Либертатеа, Панчево 16. фебруара 2002. године;
88. А. Негру, *Структура и значај уметничког дела*, Лумина, Панчево, маја 2002; (јубиларни број часописа посвећен 55-годишњици оснивања); **Р 62**
89. А. Негру, *Пластични слој у ликовним радовима даровитих студената*, Зборник 7, Међународни округли сто *Даровитост у студенстској популацији*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2002, 337-339;
90. А. Негру, *Пластични слој у делима Петра Марине*, Каталог изложбе слика Петра Марине, (аутори каталога: др Милан Узелац, др Адријан Негру, мр Томислав Сухеџки), Галерија Више школе за образовање васпитача, Вршац, 18. априла 2002. године;
91. А. Негру, *Алегорија у православној иконографији Баната (XVIII-XIX век)*, часопис *Вршачки брег* бр. 2, Вршац 2002;
92. А. Негру, *Марјанске иконографске теме – Крунисање Богородице*, Бакља, ВИИ-9, август 2002;
93. А. Негру, *Цртеж као акцелерација у развоју даровите деце*, Практикум Центра за стручно усавршавање наставника, Виша школа за образовање васпитача – Одељење учитељског факултета Београд, 2002;
94. А. Негру, *Народна архитектура код Румуна у српском Банату*, Алманах 2003, Либертатеа, Панчево 2002, 124-127; **Р 62**
95. Негру, *Христолошке иконографске теме – Рођење Христа*, Бакља, децембар, 2002, Алибунар, 3;
96. А. Негру, *Пиктурална поетика у сликарству Николаја Попескуа*, Зборник радова са научног скупа *Култура и вера – Божији дарови*, Селеуш, децембра 2002, 16;

97. А. Негру, *Даровити и шта са њима*, (о семинару), Либертатеа, Панчево, 14. децембар, 2002, 9;
98. А. Негру, *Алегорија у православној иконографији југоисточне Европе*, ЛУМИНА 9-12, 2002, 100-102, (специјално издање посвећено међународном колоквијуму са истим називом); **P 62**
99. А. Негру, *Сликарске радионице из Беле Цркве*, Лумина, Панчево, 1-2, март, 2003; **P 62**
100. А. Негру, *Марјанске иконографске теме у банатском бароку*, Радови симпозијума *Банат – историјска и културна прошлост*, (Зборник), Решице (Румунија) – Нови Сад, мај 2003; **P 22**
101. А. Негру, *Христолошке иконографске теме – Васкрсење*, часопис БАКЉА, Алибунар, април, 2003;
102. А. Негру, *Регионални центри као место усавршавања даровитих студената*, Зборник радова са 8-ог међународног Округлог стола *Стимулисање даровитих студената у духу Болоњске декларације*, Виша школа за образовање васпитача Вршац – Универзитет Банатул, Темишвар (Румунија), јуни, 2003;
103. А. Негру, *Сликарске радионице из Беле Цркве*, Лумина, Либертатеа; Панчево, 2-4, 2003;
104. А. Негру, *Намена слике (прилог проучавању банатског барока)*, Зборник радова Међународног симпозијума *Значајне личности из Баната*, Аугуста, Темишвар – Румунија, 2003, 158-160;
105. А. Негру, *Импулси времена II*, - Монографија Лумина Дробета - Турну Северин (Румунија), Либертатеа, Панчево 2002 – рецензент историчар културе Јулијан Копћеа, Turnu Severin (Румунија); ISBN 86-7001-129-6, 1-79; **P 12**,
106. А. Негру, *Сликар Николае Попеску*, монографска студија, Libertatea, Панчево 2004, – рецензент проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд; ISBN 86-7001-161-1, 1-65; **P 13**, COBISS.SR-ID 196935175;
107. А. Негру, *Пиктурална поетика у иконографији Баната – монографија (библиографско издање)*, Lumina, Libertatea, Панчево, 2003; (златна медаља на међународном сајму књига у Јашију – Румунија); YU ISSN-0350-4147; **P 12**, COBISS.SR-ID 186180103;
108. Божин А., Дејић М., Гојков Г., Јосифовић Д., Лелеа Ј., Магда И., Негру А., Пасер В., Стојановић А., Стурза – Миљић Н., *Даровити и шта са њима* – приредиле Александра Гојков – Рајић и Јелена Пртљага, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2002 – рецензенти проф. др Босиљка

Ђорђевић и проф. др Радован Грандић; ISBN 86-7372-020-6, 188-200; **P 23**, COBISS-ID 0;

- 109.** Божин А., Дејић М., Гојков Г., Јосифовић Д., Лелеа Ј., Магда И., Негру А., Пасер В., Стојановић А., Стурза – Милић Н., *Даровити и шта са њима – (друго измењено и допуњено издање)* приредиле Александра Гојков – Рајић и Јелена Пртљага, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2002 – рецензенти проф. др Босилка Ђорђевић и проф. др Радован Грандић; ISBN 86-7372-033-8, 189-201; **P 23**, COBISS-ID 0;
- 110.** А. Негру, *Поповићи из Оравице – монографија*-рецензенти др Динко Давидов, директор Балканолошког института САНУ и др Миодраг Коларић, виши кустос у Народном музеју, Београд, Матица српска, Нови Сад 1986; **P 13**
- 111.** А. Негру, *Импулси времена – 1.* – рецензент мр Петру Марина, професор Педагошке Академије Вршац, Либертатеа, Панчево 1989; **P 13**
- 112.** А. Негру, *Црква Успења Богородице у Алибунару - монографска студија*, Румунска православна црквена општина Алибунар, Алибунар 1996; **P 13**
- 113.** А. Негру, *Мали трактат о модерној уметности*, рецензент књижевник Никол Чобану, Либертатеа, Панчево 1997. **P 13**
- 114.** А. Негру, *Виорел Болеанцу Паима*, монографска студија, Ромарк, Панчево 1998.
- 115.** А. Негру и група аутора, *Монографија Алибунара,-*, прилози за монографију, рецензент проф. Др Траило Спарисос, Филозофски факултет Нови Сад, Вршац 1998.
- 116.** А. Негру, *Сценска уметност*, Приручник за студенте Учитељског факултета и Више школе за образовање васпитача, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 1998 – рецензент проф. Др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд;
- 117.** А. Негру, *Константин Данијел*, монографска студија, Либертатеа, Панчево 1999 – рецензент проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд, **P 12**
- 118.** А. Негру, *Методика наставе ликовне културе*, Уџбеник за студенте Учитељског факултета, Виша школа за образовање Васпитача, Вршац 2001-рецензенти проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд, Меланија Миок, професор разредне наставе, Основна школа »Олга петров Радишић«, Вршац;
- 119.** А. Негру, *Импулси времена 2*, Лумина Дробета - Турну Северин (Румунија), Либертатеа, Панчево 2002 – рецензент историчар културе Јулијан Копћеа, Турну Северин (Румунија); **P 12**

120. А. Негру, *Сликарске радионице у Банату у 18. и 19. веку*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2002; рецензент проф. др Миодраг Јовановић, Филозофски факултет Београд; . **P 13**
121. Божин А., Дејић М., Гојков Г., Јосифовић Д., Лелеа Ј., Магда И., Негру А., Пасер В., Стојановић А., Стурза – Милић Н., *Даровити и шта са њима - працтицум* – приредиле Александра Гојков – Рајић и Јелена Пртљага, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2002 – рецензенти проф. Др Босиљка Ђорђевић и проф. Др Радован Грандић;
122. К. Рошу – А. Негру, *Румунске цркве у српском Банату*, (CD), Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини, Нови Сад, 2002, (велика награда на међународном сајму румунске књиге у Јашију – Румунија, у категорији електронске књиге) – рецензент владика Карансебешке епархије (Румунија), др Лауренцију Стреза; . **P 13**
123. А. Негру, *Пиктурална поетика у иконографији Баната (библиографско издање)*, Лумина, Либертатеа, Панчево, 2003; (златна медаља на међународном сајму књига у Јашију – Румунија); . **P 13**
124. А. Негру и други, *Даровити и шта са њима* (друго допуњено издање), Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003; рецензенти проф. Др Босиљка Ђорђевић, проф.др Радован Грандић;
125. А. Негру, *Ликовни практикум*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003 – рецензент мр Томислав Сухецки;
126. А. Негру, *Сликар Николае Попеску*, монографска студија, Либертатеа, Панчево– рецензент проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд; . **P 13**
127. А. Негру, *Сценска уметност*, друго допуњено издање, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2004, (рецензенти проф. Др. Мирослав Тимотијевић -Филозофски факултет Београд, проф. др Илеана Магда – Учитељски факултет Београд,);
128. А. Негру, *Методика наставе ликовне културе*, Уџбеник за студенте Учитељског факултета, Виша школа за образовање Васпитача, Вршац 2001-рецензенти проф. др Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд, Меланија Миок, професор разредне наставе, ISBN 86-7372-018-2, 1-178;
129. А. Негру, *Ликовни практикум*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003 – рецензент мр Томислав Сухецки; ISBN 86-7372-035-4, 1-59; COBISS.SR-ID 190856199;
130. А. Негру, *Сценска уметност*, друго допуњено издање, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2004, (рецензенти проф. др Илеана Магда - проф. др. Мирослав Тимотијевић, Филозофски факултет Београд); ISBN 86-7372-043-5, 1-72; COBISS.SR-ID 199343623;

131. А. Негру и други, *Циљеви – компетенције учитеља и васпитача*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006, ISBN 86-7372-057-5; COBISS.SR-ID 209979399 (Истраживачке студије); рецензенти проф. др Јован Ђорђевић и доц. др Оливера Кнежевић-Флорић; (књига је резултат рада на пројекту «Циљеви – компетенције учитеља и васпитача» чију реализацију финансира Секретаријат за образовање и културу, АП Војводине; **P 22**
132. А. Негру, *Пластични слој у ликовним радовима даровитих студената*, Зборник 7, Међународни округли сто *Даровитост у студентској популацији*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац 2002, ISBN 86-7372-019-2, 337-339; **P 22**, UDK 371.95;
133. А. Негру, *Регионални центри као место усавршавања даровитих студената*, Зборник радова са 8-ог међународног Округлог стола *Стимулисање даровитих студената у духу Болоњске декларације*, Виша школа за образовање васпитача Вршац – Универзитет *Banatul*, Темишвар (Румунија), јуни, 2003; YU ISBN 86-7372-029-X, 471-479; **P 22**, UDK 371.95;
134. А. Негру, *Даровитост и ликовна уметност – психопедагошке импликације*, Зборник радова са 9. Међународног округлог стола о даровитости – Вршац, 2004; YU ISSN 1820-1911, 331-335; **P 22**, UDK 371.95;
135. А. Негру, *Методичке алтернативе за стимулисање имагинације и креативности*, Зборник радова са 10. Међународног округлог стола о даровитости – Вршац, 2004; ISSN 1820-1911, ISBN 86-7372-084-6, 388-393; **P 22**, UDK 371.95;
136. А. Негру, *Зашто нов начин евалуације*, Педагошка стварност, Л 1-2, Нови Сад, април 2004; ISSN 0553-4569, 7 стр. **P 62**, UDK ...
137. А. Негру, *Шербан и Недељко Поповић у банатском сликарству XVIII века*, Зборник радова са Међународног симпозијума *Банат, историјска културна прошлост*, ; (троброј, 2001, 2002, 2003, издавац MARINEASA Timișoara, România) Темишвар (Румунија) – Нови Сад – Reșița (Румунија), ISBN 973-631-169-4, 46-53; **P 21**
138. А. Негру, *Утицај епохе Бранковеану на банатско сликарство XVIII века*, Зборник радова са Међународног симпозијума *Банат – историјска и културна прошлост*, Нови Сад, децембра 2001. године, (троброј, 2001, 2002, 2003, Темишвар (Румунија) – Нови Сад – Решице (Румунија), ISBN 973-631-169-4, 156-168; **P 21**
139. А. Негру, *Актуелни проблеми у образовању на румунском наставном језику у Војводини и могући модели њиховог превазилажења*, Зборник радова са међународних скупова посвећених образовању националних мањина у Румунији, Словачкој, Мађарској и Словенији, Извршно веће Војводине - Центар за мултикултуралност, Нови Сад 2001; ISBN 86-902287-1-3, 29-33;

140. А. Негру, *Алегорија у православној иконографији југоисточне Европе*, LUMINA 9-12, 2002, (специјално издање посвећено међународном колоквијуму са истим називом); YU ISSN 0350-4147, 48-52; **P 21**
141. Негру, *Марјанске иконографске теме у банатском бароку*, Радови симпозијума *Банат – историјска и културна прошлост*, (троброј, 2001, 2002, 2003, Темишвар (Румунија) – Нови Сад – Решице (Румунија), ISBN 973-631-169-4, 107-112; **P 21**
142. А. Негру, *Намена слике (прилог проучавању банатског барока)*, Зборник радова Међународног симпозијума *Значајне личности из Баната*, Augusta, Темишвар – Румунија, 2003, ISBN 973-695-043-3 “Аугуста” Темишвар, ISBN 96-82217-67-8 Tibiscus, 158-164; **P 21**

Вредност коефицијента компетентности 109. поена

Саопштења на међународним и националним научним скуповима

4. А. Негру, године 1991, учешће на Међународном симпозијуму у Темишвару са саопштењем *Савремени румунски уметници у Југославији*, у организацији Румунске Академије наука и уметности - одељење у Темишвару, **P-72**
5. А. Негру Године 1998, учешће на Међународном симпозијуму под називом *Југословенски Банат - историјска и културна прошлост*, одржан новембра месеца у Новом Саду, у организацији Фондације за културу, етнографију и фолклор и Извршног већа Скупштине Војводине, са саопштењем *Зографске радионице у Банату у XVIII и XIX веку*, **P-72**
6. А. Негру Учешће на Међународном симпозијуму *Југословенски Банат - историјска и културна прошлост*, Нови Сад, 6. новембра 1999. године, са саопштењем *Мајстори резбари из породице Босиок*. **P-72**
7. А. Негру На међународни симпозијум посвећен животу и делу др Раду Флоре, Зрењанин септембра 2000, послата расправа под називом *Недељко и Шербан Поповић у сликарству Баната у XVIII веку*. **P-72**
8. А. Негру Уводно излагање под називом - *Актуелни проблеми у наставном процесу на румунском језику и могући модели њиховог превазилажења*- на Међународном скупу *Образовање националних мањина у Војводини* - Извршно веће Војводине -Центар за мултикултуралност, Нови Сад, 29.03.2001. **P-72**
9. А. Негру Научни скуп организован дана 2. јуна 2001, поводом десетогодишњице Културно-просветне заједнице у Селеушу - А. Негру поднео саопштење под називом: *Николае Попеску и западноевропска иконографија у Православној цркви у Селеушу*; **P-72**
10. А. Негру Виша школа за образовање васпитача Вршац - Међународни округли сто посвећен даровитим студентима, одржан дана 29. јуна 2001. године – Саопштење под називом *Предметни слој у ликовним радовима даровитих студената*; **P-72**

11. А. Негру А. Негру Стручно-научни скуп на тему *Трансформација виших школа за образовање васпитача*, са саопштењем *Могући модели трансформације виших школа за образовање васпитача са освртом на образовање васпитача на румунском језику*, Београд, 23 новембра 2001, год; **P-72**
12. А. Негру Учешће на Међународном симпозијуму *Румуни и Срби у Банату – историјска и културна прошлост*, са саопштењем *Маријанске иконографске теме у банатском бароку*, Решице (Румунија), 6,7 и 8. децембар 2001; **P-72**
13. А. Негру Саопштење на Међународном Симпозијуму *Значајне личности из Баната*, под називом *Барокна иконографија у Банату – Христолошке теме*, Уздин 9. фебруара 2002. године; **P-72**
14. А. Негру Учешће на Међународном колоквијуму *Југоисточна Европа – 55 година часописа ЛУМИНА*, Панчево, 28. маја 2002. год; са саопштењем *Барокна иконографија у југоисточној Европи*; **P-72**
15. А. Негру Међународни округли сто у Темишвару 21. и 22 јуна 2002. године, под називом *Стимулисање даровитих студената у духу Болоњске декларације*, са саопштењем *Регионални центри као место усавршавања даровитих студената*, у организацији Више школе за образовање васпитача из Вршца и Универзитета Банатул из Темишвара; **P-72**
16. А. Негру Међународни Округли сто о даровитима у складу са Болоњском декларацијом, Вршац, јуна 2003, са саопштењем *Даровитост у ликовној уметности – психопедагошке импликације*; **P-72**
17. А. Негру Међународни симпозијум *Југословенски Банат – историјска и културна прошлост*, са саопштењем *Пикторална поетика у иконографији Баната у 18. веку*, (Председник организационог одбора), Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини – Извршно веће Војводине, Нови Сад, Планински музеј Баната – Решице (Румунија), Нови Сад, 23. новембра 2002. године; **P-72**
18. А. Негру Међународни симпозијум о мултикултурталности на просторима југоисточне Европе (Крајова – Румунија), са саопштењем *Пиктурална поетика у банатској иконографији XVIII века*, 3, 4 и 5 април, 2003; **P-72**
19. А. Негру Учешће на Међународном симпозијуму *Банат – историјска и културна прошлост*, са саопштењем *Чланови породице Босиок – зачетници дрворезбарске радионице у Банату*, Извршно веће Војводине – Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини – Музеј планинског Баната у Решицама (Румунија), Нови Сад, 22 маја 2004; **P-72**
20. А. Негру, Учешће на Међународном симпозијуму *Банат – историјска и културна прошлост*, са саопштењем *Чланови породице Босиок – зачетници дрворезбарске радионице у Банату*, Извршно веће Војводине – Фондација за етнографију и фолклор Румуна у Војводини – Музеј планинског Баната у Решицама (Румунија), Нови Сад, 22 маја 2005, **P - 72;**

21. A. Негру, 11. Међународни округли сто – *Даровити и одрасли*, са саопштењем *Раскорак између жеља родитеља и потенцијала деце*, Вршац, 24.05.2005; .; **P - 72;**
22. A. Негру, 11. Међународни округли сто – *Даровити и одрасли*, са саопштењем *Раскорак између жеља родитеља и потенцијала деце*, Вршац, 24.05.2005, **P - 72;**
23. A. Негру, Међународни симпозијум у Темишвару (Румунија), одржан 12-13 маја 2006. године у организацији Фондације Аугуста из Темишвара, Асоцијације банатских историчара из Темишвара, са саопштењем *Квалитативни приступ истраживању уметничких радионица као методолошког облика ла ликовно образовање младих: Мајстори резбари из породице Босиок*; **P - 72;**
24. A. Негру, 12. Међународни округли сто *Даровитост, интеракција и индивидуализација у настави*, са саопштењем *Препреке у комуникацији између родитеља и даровитих ученика*, Виша школа за образовање васпитача Вршац, Вршац, 23 јуна 2006. год.; **P - 72;**
25. A. Негру, Међународни Симпозијум *Research and Education in Inovation Era*, MINISTRY OF EDUCATION AND RESEARCH, UNIVERSITY „AUREL VLAICU” OF ARAD, ROUMANIA, са саопштењем *Constructivistic Approach to Education through Art Theory Viewpoint*, Арад, Румунија, 16-18 новембар, 2006; **P - 72;**
26. A. Негру, *Рефлексија мултикултуралности на ликовним радовима деце млађег школског узраста*, Међународни симпозијум *Акценти и идеје у контексту актуелне реформе раног образовања*, Министарство образовања и истраживања Румуније – Просветни инспекторат Јупаније Тамиш, Темишвар, 22-23 фебруара 2007., Румунија; **P - 72;**
27. A. Негру, *Образовне тенденције у наставном процесу у Србији*, Арадски академски дани – Међународни симпозијум, 11-13. мај, 2007, Универзитет „Василе Голдиш“, Арад, Румунија; **P - 72;**
28. A. Негру, *Диференцирани приступ ученицима – одговорност модерне школе*, Међународни округли сто *Практични аспекти савремених схватања даровитих*, Висока школа струковних студија за васпитаче, Вршац, 12. јула, 2007; **P - 72;**
29. A. Негру, *Forming of Communicative Competences of Students in Bilingual Teaching*, саопштење на Међународном симпозијуму; The Department of Foreign Languages from "Aurel Vlaicu" University of Arad, entitled: SMALL LANGUAGES AND MULTICULTURALISM IN THE EU, during 26-27 October 2007; **P - 72;**
30. Negru, Proceeding of the International Symposium, *Research and Education in an Innovation Era*, Section I, *Tradition and Modernity in Humanistic Sciences*, Universitatea “Aurel Vlaicu “Arad, Romania; 16-18 November, 2006, *Didactics and Methodology-A constructivist Approach to Education from the Perspective of the Theory of Art*, **P - 72;**

31. Negru, *Correlation Problems in Lingual-Artistic Field*, Међународни симпозијум “Small Languages and Multiculturalism in the E.U.”, *Universitatea “Aurel Vlaicu” Arad*, 2007 **P - 72;**
32. A. Negru, *Metodele de formare ale artiștilor plastici în secolul al XVIII-lea în Banat*, The Academic Days of Arad, Rumunija, 16-18 May 2008, **P - 72;**
33. A. Negru, *Razvoj darovite dece u umetnički obrazovanoj porodici*, Међународни округли сто *Porodica kao faktor podsticanja darovitosti*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 10. јул, 2008; **P - 73;**
34. A. Negru, *Multicultural Development of Children Personality*, International Symposium Research and Education in an Innovation Era 2nd Edition November 20-21, 2008 *MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH AND YOUTH “AUREL VLAICU” UNIVERSITY OF ARAD, Roumania*; **P - 72;**

Вредност коефицијента компетентности 15,2. поена

Укупна вредност коефицијента компетентности (101,5 +109)

225,7 поена

V АНАЛИЗА НАУЧНОГ РАДА КАНДИДАТА

Током дугогодишњег педагошког и научно-истраживачког рада објавио је велики број студија, расправа, прилога и монографија у земљи и иностранству, учествовао је на више домаћих и међународних научних скупова, симпозијума и округлих столова, о чему сведочи број преко 160. објављених радова, 25. књига, неколико телевизиских емисија и једна документарна серија од четири епизоде *Црквено сликарство у Банату у 19. веку – иконе и зидно сликарство*, која је на бази међународне размене уступљена ТВ Румуније.

За своје радове кандидат је добио неколико међународних признања и награда:

- ❖ Велика награда Међународног сајма књига у Јашију (Румунија), за ЦД *Историја румунске православне цркве у српском Банату* (коауторство са Коста Рошуом), у категорији електронских књига;
- ❖ Прва награда за радио есеј поводом *100-годишњице рођења великог румунског вајара Константина Бранкусија* – Радио Румунија Интернационал – програм на српском језику;
- ❖ Златна медаља Међународног сајма књига у Јашију (Румунија), за библиографско издање књиге *Пиктурална поетика у Банатској иконографији*;
- ❖ Члан *АИКА (AICA – Asosiation International of Critics of art – Paris – France)*, међународне асоцијације ликовних критичара која ради у оквиру УНИЦЕФ-а.
- ❖ Године 2006. Сенат универзитета „Тибискус“ у Темишвару, Румунија, додељује му диплому *визитинг професора* за научну сарадњу;
- ❖ Године 2008. Сенат универзитета „Василе Голдиш“ у Араду, Румунија, додељује му диплому *визитинг професора* за промовисање научног партнерства између два универзитета;
- ❖ Године 2008. Сенат универзитета „Аурел Влајку“ у Араду, Румунија, додељује му медаљу Универзитета за научну сарадњу;
- ❖ Године 2009. Сенат универзитета „Аурел Влајку“ у Араду, Румунија, додељује му диплому и медаљу (*Diploma de excelență*) за промовисање и афирмисање културе Румуна у Србији;

- ❖ Године 2007. Изабран за члана научног одбора часописа „STUDII DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ“ „Vasile Goldiș” University Press Arad, Roumania, ISSN 1841-1401, B+, Cod 664, (мониторизован за ISI Thompson категоризацију), **Advisory Board:** Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Rector for University „Vasile Goldiș” Arad, Roumania, academician Răzvan Teodorescu, Bucharest, Roumania, academician Grozdanka Gojkov, Serbia, academician Mircea Păcurariu, Sibiu, Romania, prof. Dr. Mircea Coman, expert ARACIS, prof. Dr. Criău Dascălu, director for Socio-human Institut, Roumanian Academie for Sciense, Bucharest, **prof. Dr. Adrian Negru, Teacher Training Faculty, Belgrad, Serbia**, prof. Dr. Mathe Ilona, Bekeschaba, Hungaria. Часопис је евалуиран и класифициран од CNCSIS, категорија B +, индексиран на основу података CEEOL (www.cceol.com), из Франкфурта, Немачка, и EBSCO Publishing; Сједињене Америчке Државе, (www.ebscohost.com);
- ❖ Члан организационог одбора Међународног научног скупа *ПОРОДИЦА КАО ФАКТОР ПОДСТИЦАЊА ДАРОВИТОСТИ*, Вршац 2008.
- ❖ Учесник на Пројекту бр. 149049 – *Глобализација и метатеоријске концепције педагошке методологије*, Министарства за науку Републике Србије (2005-2010).

У универзитетском уџбенику **ВОДИЧ КРОЗ ИСТОРИЈУ РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ**, аутор веома комплексно посматра и анализира свеукупне сегменте развоја румунске културе, од гето-дачана до савремених тенденција, од којих су неке обележиле 20. век, посебно у области историје религије, филозофије, позоришне уметности и вајарста.

Култура гето-дачана чини један веома комплексан феномен у погледу њених историјских корена, разноликошћу облика и територије на којој се манифестовала. Њена реконструкција је веома тежак процес, с једне стране захваљујући њеној комплексности и немогућности да се обухвати до најситнијих детаља, и са друге стране због скромних писаних извора и археолошких доказа. То је разлог да се направи осврт на оне чињенице о којима се може говорити са одређеном сигурношћу, полазећи од идеје да култура оног времена, као и данас, чини најзначајнији елемент свеукупне суштине једног народа. Управо је култура фактор који индивидуализује народе, чини да буду или не буду присутни у историји.

Најчешће помињани бог од стране стручњака јесте Замолксис. У погледу његове природе, поједини стручњаци сматрају да је овај бог уранијанског порекла, а други, латински и грчки научници, да је утисај Марса на гето-дачане изузетно снажан у периоду владавине Буеребисте и Дечебала. Овом су богу приносили као жртве први улов, а однос верника према њему био је далеко снажнији у односу на друге богове. Религиозни живот гето-дачана био је под контролом сачеродота, и могуће је да је у време владавине Буеребисте велики свештеник Деценије урадио праву религијску реформу, свестан ауторитета свештеничке касте коју је предводио, и велике улоге религије као елемента уједињења гето-дачана. Реформа није била нагла и могуће је да су гето-дачани видели у Марсу не само бога рата, већ и остале његове врлине, сличне онима које је поседовао Замолксис. У непосредној вези са њиховим религиозним животом били су митови и ритуали гето-дачана.

Најпознатији мит био је онај о Замолксису, скоро једини о коме се нешто зна. Чињеница да је из богатства митова гето-дачана, који упућују на претпоставку о посебном културном богатству овог народа, сачуван поменути мит, треба у првом реду захвалити писаним документима страних аутора. Радозналост становника удаљених карпатско-дунавско-понтских простора, одјек активности гето-дачана и њихових политичких формација, али и признавање врлина њихове митологије, детерминисала је приклањање античких писаса духовности гето-дачана.

Мит о Замолкису био је начзначајнији сегмент митологије гето-дачана. У класичном периоду гето-дачанске државе, замолксијански култ губи на интензитету, да би се касније потпуно изгубио из духовности гето-дачана и румунског фолклора.

Народна култура чини главни и егзистенцијални облик румунске културе у периоду од 14. до 18. века. Народна култура била је одговор обичног, неписменог човека, али не лишеног сензибилитета у односу на свет из окружења, одговор у коме је традиција одиграла главну улогу. Народна култура конституисала је елемент румунске солидарности, изражавање радости, туге али и разврата. У срединама средњевековних села изграђен је стилски модел румунске културе, изражен кроз народне песме (баладе), народне песме и игре, изреке и бајке, мистичне ритуале, коледарске песме, елементе декоративне уметности о којима се данас скоро ништа не зна.

Писана књижевност. У периоду од 14. до 16. века, кружиле су у румунским државама религиозна дела писана на старословенском језику, од којих свакако треба поменути религиозне химне, комоноване од монаха Филотеја, бившег логотета Мирче Старог, као и једне елџије, коју је крајем 15. века написао Симеон Дедуловић. Поједини словенски писци, привремено или стално настањени у Молдавији и Влашкој, одвијали су ширу активност у домену промовисања религиозне литературе. Један од њих, Григоре Цамблук (1401-1404), изговорио је много придика за време боравка у Молдавији, сачуване у старословенским рукописима, међу којима и *Патње светог и слављеног мученика Јована Новог*, мученог у тврђави Алб. Друга значајна промена у култури карактеристична је појавом писаних дела на матерњем језику. Крајем 15. века преведени су *Кодекс из Воронеса*, као и *Псалтири из Скеје и Хурмузаки*.

Први тренуци лаичке књижевности везани су за појаву летописа или хроника, писане најпре на старословенском а средином 16. века и на румунском (чирилично писмо). На двору Штефана Великог написан је летопис који је описивао догађаје између 1359-1506, познат у литератури као *Анонимни летопис Молдавије*. У 16. веку званична историографија у Молдавији била је репрезентована делима хроничара и калуђера Макарија, те његових ученика Ефимија и Азарија.

У Влашкој било је далеко мање историографских радова. Са почетка 16. века сачувана је *Прича о војводи Дракули*, писана на старословенском у анегдотском облику, могуће од неког Румуна из Ердеља, са двора Матеје Корвина. Сачувана је само варијанта на руском језику. Друго дело, *Живот Св. Нифона, патријарха Константинопоља*, настало је између 1517-1520, написао је Гаврило, старешина манастира са Свете Горе, за време свог боравка у Влашкој. Ипак, најзначајније дело са почетка 16. века било је *Савети Неагое Басараба свом сину Теодосију*, писано на старословенском, вероватно од самог Басараба.

Анализа *Летописа Кантакузино* наговештава да су у 16. веку биле присутне две сумарне хронике на старословенском језику: прва, која је регистровала владину и главне догађаје између смрти Неагое Басараба и почетка владавине Александра II Мирче, и друга, која је била наставак описивања догађаја до почетка владавине Михаја Храброг. Још у 14. веку била су у Молдавији и Влашкој, области правосуђа, преписана правила појединих правних византијских кодекса, преведена на старословенски. Најстарији рукопис ових *правила*, преписан у Влашкој 1451. од грамате Драгомира, јесте *Законик из Трговишта*. У другој половини 16. века преведена су на румунски језик прва црквена правила, преузета из византијских срквених рукописа.

Хронике које су касније настале, биле су у књижевном погледу инфериорније од претходних. Изузетак чини Јон Некулће са делом *Велики број речи*, саопштавајући догађаје који су се одвијали између 1672-1745. године. У Влашкој Михаил Кантакузино објављује *Историју Влашке између 1225 и 1743.*, године, Дионисије

Фотино *Историју старе Дачије*, штампане у Бечу 1818. године, а Димитрије Филипиде *Историју Румуније* и *Географију Румуније*. Остали хроничари писали су, углавном, на грчком језику.

При крају владавине фанариота појављују се и списи друге врсте, мешавина прозе и стихова, међу којима пажњу заслужује *Хроника Зилота Романа* из Мунтење.

Штампа. Пола века након изласка прве књиге из Гутембергове штампарије, у Влашкој, за време владавине Радуа Великог, одвија се штампарска активност. Почеси су везани за име Макарија, који је радио као штампар на Цетињу, у Црној Гори. Под руководством Макарија штампани су на старословенском *Литургијар*, *Октоих* и *Евангелијар*. Након извесног прекида, штампарија је поново активирана 1545. године, у време владавине Радуа Пајсија, под руководством српског мајстора Димитрија Љубавића, када су настали *Молитвеник* и један *Апостол*, штампани по наруџбини владара Молдавије, Илије Рареша. У ердељској штампи значајно место заузима Филип Молдовеану, који је публикувао *Словенско тертаеванђеље*, и *Словенско-румунски Евангелијар*. Активношћу Коресија и његових сарадника, Брашов је постао најзначајнији Сентар за штампање књига на румунском језику у другој половини 16. века. За време највећих активности, настали су *Псалтир*, *Литургијер* и *Јеванђеље као учење*.

У периоду између 14. и 16. века, **школе и библиотеке** биле су веома ретке у Влашкој и Молдавији. Њихова активност одвијала се у оквиру манастира или на дворовима властеле, најзначајнијим сентрима за распрострањавање писмености. Учени људи тог времена били су регрутовани из редова црквених великодостојника, а за списатељске потреба румунских владара били су ангажовани и учени странци. Школе из претходног, средњевековног периода, усавршавају се, тако да је Владарска Академија била реорганизована од стране Александра Ипсилатнија и Николае Маврокодата. Након унијаћења и оснивања граничарских регименти, у Трансилванији се нагло повећава број школа са наставом на румунском језику.

Архитектура. Поред локалне традиције, сачувани архитектонски споменици указују на утисај Византије, посебно у области црквеног градитељства, али и утицај западне архитектуре. Из 14. и 15. века, мало је сачуваних архитектонских споменика у Влашкој и Молдавији. Неки од њих, као што је случај са црквом из Козије, указује на утисај српске средњевековне архитектуре. Темељи цркве Св. Никоара са Двора у Арђешу, били су у облику грчког крста, а у Молдавији најстарија срквена здања сазидана су на темељима римских базилика, али и са одређеним бројем готских елемената. Последње десеније 16. и прве десеније 17. века указују на процват молдавске архитектуре, која је у историографији названа *молдавски стил*.

Много касније, румунска архитектура развија се под утицајем европског класицизма. У грађанској архитектури појављује се рестаурирана бојарска кућа, која има партер, спрат, као и велики трем испред куће. Посебан тип грађевине јесте кула, утврђена кућа, присутна у Олтењи и северозападу Мунтење у 18. веку, али и у архитектури Србије, Македоније, Бугарске и Албаније. Бојарске куће у градовима биле су сличне онима на селу, али са великим двориштем и воћњаком. Више оријенталних карактеристика имале су куће трговаца, грка, јермена, јевреја, са продавницама и магасинима у партеру, и са становима на спрату. Конаси се у градовима граде у правоугаоном облику.

У архитектонском пејсажу градова значајну улогу имали су бунари са барокном декорацијом, киосци саграђани по угледу на оне из Цариграда. Религиозна архитектура чува конструкционе елементе из претходних периода, али су промене присутне у декоративној пластици (аркаде, капители стубова, оквири прозора, портали).

Сликарество и вајарство. У развоју уметности на тле Влашке и Молдавије, у времену између 14. и 16. века, вајарство је имало споредну улогу. Скулптура се појављује као пратећи елемент архитектонских здања, ограничена на оквире прозора и врата, као и при украшавању гробних крстова.

Ентеријери влашких и молдавских сркви били су осликани, али велики број споменика из 14. и 15. века је разрушен. Насликане фигуре у црквама двеју држава задржале су хијерархијски карактер током друге половине 15. века, као и полохромину, композиционе принципе, описивање догматских сцена у оквиру изузетне уметничке хармоније. Зографи који су осликали екстеријере манастирских сркви у Хумору, Воронецу, Молдовиси и Арборе, доказали су изузетно познавање фреско технике, у комбиновању боја и у декоративној уметности. Њихова дела од изузетне уметничке вредности, оригинална су остварења као и специфични споменици румунске средњовековне уметности.

Радови влашких и молдавских **минијатуриста** су од изузетне вредности. Калуђери из манастира Неамц и Путна, украшавали су рукописе настале у манастирима, са вињетама и оквирима изузетне лепоте. Посебно су вредне минијатуре монаха Гаврила у *Евангелијару* из 1429, и *Евангелијар из Хумора*, са насликаним портретом Штефана Великог, *Евангелијар манастира Зограф*, рад Калуђера Филипа, те *Евангелијар* духовника Маркреа из Влашке, настао 1519. године.

Примењена уметност. Уметност минијатура наставља се и у 17. веку, поготово каде је у питању украшавање књига. Крај 17. и почетак 18. века од великог су значаја за обраду племенитих метала, али је и даље присутан велики утицај грчке и турске културе, у првом реду због снажног утисаја владавине фанариота.

Контакти са другим културама су се интензивирали, најпре са западом, посредством пољских школа, као што је био случај са молдавским хроничарима, затим са Кијевом, као и језуитским школама у Јашију, Котнари, Галатиш, те вишом школом Св. Сава у Букурешту.

У поменутом периоду појављује се у Влашкој и Молдавији велики број значајних личности у области културе, међу којима Григоре Уреке, који објављује на румунском језику *Румунска књига за учење* и *Одговори на калвинистички катехизам*, те митрополит Варлаам, хроничари Дософтеј, Мирон Костин, Димитрије Кантемир, Петру Мовила и Николае Милеску, од којих су задња тројица наставила културну активност у другим земљама.

Румунска култура има сопствени етос, детерминисан у географским и историјским оквирима сопствене еволуције. Румуни, једини православни верници међу латинским народима и једини латински народ на православном простору, сачували су своје римске корене и покушали да се уклопе у православље, како би се њихова изолованост претворила у неизбежан дијалог са другим културама. Још су први облици држаног уређења из 18. века, оријентисали румунску културу у два правца: један европски, а други оријентални. Односи између њих зависили су од регије, од културних специфичности, поготово у архитектури, која је и даље била под великим утицајем византијске уметности.

Крајем 18. и почетком 19. века, културна елита из Румуније школовала се у Паризу, а француски језик постао је скоро заједнички језик. Значајан утицај имала је и немачка култура, поготово у Молдавији, чији су интелектуалци били оријентисани према Берлину. У Трансилванији и Банату на сцени је владавина Хабзбурга и присуство шваба и саса, што је свакако утицало да се будући интелектуалци и уметници школују у Бечу и Риму. Посебно је био снажан немачки утицај на друштвене науке, песништво, филозофију, логику, филологију и технику.

Период радикалних промена и модернизације румунске културе подудара се са уједињењем Молдавије и Влашке, 1858. године, тако да је национални идентитет дефинисан у односу на европски модел. Као резултат тих промена, на сцену ступају велики румунски класици: Михај Еминеску, Јон Лука Карађале и Јон Креанга. У међуратном периоду на уметничкој сцени ступа Константин Бранкуси, светски признат иноватор вајарског речника, историчар и византолог Николае Јорга, аутор преко 20.000 чланака, расправа и студија, као и 1250 књига, те традиционално оријентисани писци Нае Јонеску, Мирчеа Вулканеску и Лучијан Блага, као и они који су били за непосредан приступ европској култури, међу њима и Еуђен Ловинеску.

Однос комунистичког режима према интелектуалној елити довео је до тога да се, по први пут у историји Румуније, створи дијаспора великог креативног потенцијала. Међу њима треба споменути нобеловца, биолога Георге Емила Паладеа, филозофа Стефана Лупашку, Мирчу Елијаде, великог историчара религија, Ежена Јонеску, творца театра апсурда, Емила Ђорана, највећег стилисте на франсуском књижевном језику.

Културне активности Румуна у српском Банату одвијале су се још у другој половини 19. века, углавном деловањем хорова, дилетантским позоришним представама, бележењем и штампањем народних песама и умотворина, а почетком XX века и формирањем дувачких оркестара.

Из румунског литерарног миљеа средине 20. века, изникло је велико српске књижевности, Васко Попа, те Михај Аврамеску, Јон Балан, Раду Флора, Јон Милош, касније Славко Алмажан, а у ликовним уметностима својим делима скрећу пажњу Петру Марина, Трајан Миок, Александар Паску, Силвија Мандреш Чинч, Јонел Поповић и други.

Велико интересовање румунске популације за позоришну уметност резултира отварањем професионалне сцене у Вршцу 1949. године, која је, након вишегодишњег престанка рада, поново активирана 2003. године, у оквиру театра «Стерија», такође у Вршцу.

Фолклор Румуна у српском Банату био је изузетно атрактиван за истраживаче, тако да су чувени композитор Бела Барток и Константин Браилоју, оснивач Института за истраживање фолклора у Женеви, много времена посветили овој врсти народног стваралаштва. Ту свакако треба споменути народну ношњу сеоску архитектуру, ритуале и обичаје.

У монографији **СЛИКАРСКЕ РАДИОНИЦЕ У БАНАТУ КАО ДЕО ЕВРОПСКОГ КУЛТурНОГ ПРОСТОРА**, у поглављима *Утицај Влашке уметничке ренесансе, Оснивање првих уметничких центара, Уметност у планинском делу Баната, Продори источноевропске културе, Уметнички утицај бечких Академија, Први страни уметници на простору Балкана, Деловање банатских уметника на простору обновљене Србије, Уплив утицаја западноевропске графике, Укључивање банатске уметности у глобални европски простор, Мултикултуралност, Европски контекст банатског сликарства 18. и 19. века*, аутор је истраживао Банат у периоду од два века, када је био област снажне вишенационалне и разноврне царевине у којој се та хомогеност указала као значајан фактор, чак и после раздвајања двеју православних Цркава 1864. године, јер је црква и даље задржала важну дидактичку функцију у оквиру културних збивања и учвршћивању моралног кодекса. Мада су црквене и државне реформе у основи пропагирале сличне моралне норме, оне су се у извесној мери разилазиле из разлога што је црква у први план стављала бригу о вернику, а држава бригу о поданику. Временом обogaћена грађанска класа следила је црквену јерархију тако да је сликарство радионица, у свим својим фазама и менама, било брзо и без отпора прихваћено као у градским тако и у сеоским срединама.

Појаве, еволуција и промене у оквиру сликарских радионица, путујућих дружина, тајфа, руфета или породичних радионица, не могу се подвести под јединствене критеријуме. Не би се при томе могли одредити строги оквири за дефинисање појма *сликарска радионица*, који би послужили као услов за јасно одређивање оквира стилских, техничких или педагошких особености. Један од могућих критеријума свакако би могао бити тај што су сликарске радионице током 18. и XIX века опслуживале углавном потребе за црквеним сликарством, у којима је главни мајстор, власник или уметнички идеолог радионице, понекад родоначелник сликарске породице чија се активност протезала током дуги низ година, имао одлучујући образовни утицај.

Између икона насталих после Сеобе и остварења Филипа Матеја или Бартоломеа Делиоминија, која су дубоко зашла у 20. век, промакло је скоро два века православне црквене уметности у Банату. Открио је и потврдио иконопис и живопис низ регионалних особености и вредности које су постале драгоцени делови уобличавања представе о деловању сликарских радионица југоисточног подручја царевине. Међутим, скретање ка периферији догађања биће сасвим релативна, поготово у одмеравању вредности Бездина, Бођана или Драче код Крагујевца коју су осликали одлични македо-цинцарски живописци, или Враћевшнице и Сентандреје које су украшавали сликари из јужног Баната.

Паралелно са барокним сликарством развијала се у оквиру банатских радионица у 18. веку уметност везана за византијску традицију, посебно у периферним областима Монархије, где су сколастичко богословље и барокни мајстори касније стизали. Пре потпуног отварања према бароку као једног од водећих ликовних модела краја 18. века, главну улогу у препороду сликарства у Банату имали су управо мајстори епохе Бранковеану, зографи путујућих дружина који су били важни доносиоци промена које су се већ догодиле у влашкој уметничкој ренесанси. Веома тражени, предузимљиви и прилагодљиви, зографи који су потицали из влашког духовног уметничког средишта или из Кијевско-Печерске Лавре, разгранали су посао широм Баната, чак и ван његових граница, тако да је утицај украјинских, влашких па и грчких радионица доспео у центар пажње, посматран у оквиру ширих токова националних уметности. То је још један од разлога што се и рад путујућих дружина, тајфа или руфета може узети као основа на којој су се проучавале и објашњавале појаве и мене у банатском сликарству 18. века.

Четрдесетих година 18. века јављају се на територији Баната зографи и њихове дружине, преплавивши не само Темишварску и Арадску већ и Вршачку епархију. Учење и рад у тим сликарским радионицама свео би се на активност уз неког искуснијег, самосталног мајстора. Обука би обично трајала око четири године након чега би се умешнији помоћници, не увек и најдаровитији, осамостаљивали од главног мајстора и самостално сликали, узимајући себи помагаче. Начин рада у тим сликарским радионицама довео је до тога да су се приучени сликари намножили у мери да су почели једни другима преузимати клијентелу, што је довело до неугодних спорова пред црквеним и цивилним властима. У банатским црквама тога доба било је таквих иконописачких послова за које је главни мајстор, власник и идејни вођа радионице, склапао уговоре и можда само започињао посао постављањем композиција по готовим предлошцима, остављајући даље сликање својим помоћницима.

У цркви у Липови обележено је присуство мајстора Иоан Јона, из групе којој су припадали браћа Григорије и Георгије Раните, непосредни учесници школе у Хурезију, сарадници тимова сликара који су радили под руководством Константина Грка и који су, након осликавања ентеријера манастира Тисмана, прешли у Банат заједно са члановима породице Ђаконовић.

Као сарадници Јону на осликавању цркве у Липови појавила су се три зографа са презименом Поповић: Недељко, Шербан и Раду, од којих су прва двојица, касније удружени у темишварски сликарски руфет, успела да са припадницима својих радионица у великој мери ускладе своје сликарско умеће са продуженим трајањем естетских очекивања наручилаца. Сликао је Шербан Поповић цркву у Ечки, у Острову заједно са Недељком Поповићем, затим са групом зографа зидни живопис цркве у Модошу. На неким његовим потписаним иконама препознатљиве су руке његових ортака јер је сликање икона у релативно заосталим срединама сматрано за занатски посао у коме није у довољној мери био негован индивидуални израз, већ припадност руфету, односно мајстору по чијим се предлошцима сликало. Црквене општине захтевале су да иконе у њиховим црквама буду сличне онима у цркви у којој је мајстор претходно радио. Отуда у банатским селима велики број сличних престоних и апостолских икона.

Од живописа Врађевшнице до иконостаса српске православне цркве у Самошу, протекло је скоро четири деценије сликарског рада Недељка Поповића, уметника који је најдуже радио од свих банатских савременика 18. века. Био је Недељко Поповић сведок друштвених и уметничких промена које су се тада дешавале, од зографских остварења Андреје Андреовича до барокног сликарства Николе Нешковића, традиционалиста умереног опредељења за дух барокне декоративности, сликар несумњиве зрелости који је свој цртеж довео до калиграфске прецизности.

Један од савременика Недељка Поповић био је банатски сликар Василије Алексијевић који је, након пресељења из манастира Тисмана, отворио у Великом Средишту неку врсту школе кроз коју је доцније прошао и његов син Георгије Ђаконовић. Његов живопис у цркви у Модошу дело је заједничког рада са сином Георгијем, зографом Теодором, али и равноправне сарадње са дружином Недељка и [ербана Поповића. У овако организованим дружинама сликарски занат се често преносио са колена на колена, што је био случај и са тајфом Василија Ђакона.

Након Великог Средишта, сликарска активност породице Ђаконовић пренела се у Бокшу, где је радионица наставила са интензивном активношћу, ширећи своју делатност и на подручје Лугоша и Карансебеша. У начину живописања припадника сликарске радионице Ђаконовића, слично начину сликања осталих дружина које су деловале на територији Баната, и даље је било присутно зонирано простирање зидних слика са стојећим фигурама, медаљонима, статичним фигуралним композицијама уз присуство чврстог линеаризма. У ствари, сви ти ансамбли новонасталих живописа били су под утицајем уметничких тековина епохе Бранковану и манастира Хурези.

Сликарске радионице у Бокши деловале су, слично оној у Оравици, скоро век и по и у том погледу одржале су континуитет у раду. Након Ђаконовића, следећа би била сликарска радионица Михаила Велћелеануа, за кога се претпоставља да је први румунски сликар из Баната који се школовао у Минхену, код кога су прве сликарске поуке, између осталих, добили Николае Попеску и Филип Матеј, аутор преко шездесет иконостаса у банатским црквама и власник сликарске радионице у Бокши чија је активност уједно значила крај приученог начина уметничког образовања. Кретале су се стилске особености бокшанских радионица од неговања идеализма и осећања припадности поствизантијским уметничким токовима, обогаћених тематиком барокних програма посредством Николе Нешковића, до недореченог класицизма Михаила Велћелеануа или закаснелог академизма Филипа Матеја.

Ни оравички Поповићи, присутни скоро два века у банатском сликарству, нису измакли особеностима ликовног језика с почетка столећа, без обзира на утицаје нових сликарских програма и естетика које су обележиле трећу и четврту деценију 19. века. Оправданост утисака може се само делимично проверавати, као што је случај са

иконостасом и зидним композицијама румунске православне цркве у Сочици. Радионицу оравичких Поповића нису мимоишла два водећа румунска сликара из Баната у 19. веку, Николае Попеску и Јон Зајку, касније школовани у Бечу и Риму, уметници који и поред најбољих намера нису успели да усаде дух промена у начин сликања локалних радионица, првенствено у Бокши и Оравици. Мада су у Оравици и њеном залеђу доминантну улогу играли Поповићи, у оквиру њихове радионице треба поменути делатност Димитрија Туркуа и Николае Хашке.

У деловању сликарских радионица на територији Баната током 18. и 19. века, Лугош је био важно уметничко средиште. Свакако да је најзначајнију улогу у овој банатској вароши и њеној ближој околини одиграла сликарска породица Ђердановић, првенствено Георгије, ученик оца Лазара Ђердановића рођеног у Вршцу, сарадник гласовитог Павела Ђурковића у време док је потоњи сликао иконостас Велике цркве у Лугошу. Аутор сликарства ентеријера српске православне цркве у Денти, Георгије Ђердановић, сликао је јединствену и целовиту декорацију почетком 19. века, у време када се у банатским црквама постепено враћа значај живопису. У време када је Константин Данил ишао путевима славе и успеха, спокојно и неопажено изграђивао је Георгије Ђердановић целину сликане декорације у Денти, ансамбл изузетне уметничке вредности, празник за очи верника али и обичних посетилаца.

Карансебеш је као сликарско средиште остао мање запажен, чак и живопис и иконостас у цркви Св. Јована. Ипак, без Трифона и Захарије Акимескуа, Бартоломеа Делиоминија или Георге Баба, не би се могла заокружити оцена о деловању сликарских радионица у планинском делу Баната.

Почетком 19. века Бела Црква била је позорница једне значајне сликарске активности, сликарских радионица и сликара који су тада радили у њима и дали знатан допринос општем току развоја банатског сликарства. Име родоначелника сликарске радионице Симеона Јакшића појављује се први пут када слика иконостас румунске православне цркве у Ритишеву. Следом појављивања у Јакшићевој белоцркванској радионици, требало би регистровати име његовог сина Арсенија Јакшића, сликара који је поуке стечене у очевој радионици обогатио сарадњом са Павелом Ђурковићем за време осликавања иконостаса српске православне цркве у Белој Цркви. Синови Арсенија Јакшића, Димитрије и Јосиф, имали су сасвим другачији сликарску судбину и, након поука стечених у очевој радионици, наставили су своју сликарску активност у Влашкој. Прилог делатности белоцркванских сликарских радионица дао је ученик оравичке школе Аксентије Маришеску, његов син Николае и сарадник Георгије Гимбошију, уметници који су својом активношћу опслуживали потребе новоподигнутих цркава у јужном Банату и Дунавској клисури.

Досадашња истраживања банатског сликарства прелазног периода нису довољно пажње посветила породици Мишковић из Панчева, Георгију и Александру, члановима сликарске радионице којој је припадао скоро анонимни Лазар Радопновић. Својим ликовним карактеристикама припадали су кругу уметника чија је ликовна основа била изграђена на темељу барокизираних традиционалних сликарства.

Један од најзначајнијих сликарских средишта у Банату био је Велики Бечкерек, у коме се седамдесетих година 18. века нашао Димитрије Поповић, сликар снажне уметничке индивидуалности, школован у радионици карловачког иконописца Димитрија Бачевића, под утицајем руско-украјинског барока. Око 1770. године, отворио је Димитрије Поповић сликарску радионицу у Великом Бечкереку и почео да прима обимније сликарске послове, што је био један од разлога да у својој радионици прими више ученика, међу њима и Теодора Поповића и Алексија Нићифоровића. Поповићевом кругу стилских утицаја припадао је и млађи Георгије Поповић, који ће наставити учитељево започето дело, иконостас Успенске цркве у Зрењанину.

Сликарско дело Димитрија Поповића, његових ученика и следбеника, могло би се уврстити у исту категорију са радовима српских сликара из средине и друге половине 18. века који су прихватили стил украјинског барока. Било је то уствари модернизовано сликарство Димитрија Бачевића мада Бачевићево занатско знање и цртачку сигурност Димитрије Поповић није успео достићи.

Бидермајер је као стил грађанске средње Европе пружио основу за појаву читавих генерација уметника, међу којима је био и Константин Данил, родом из Лугоша, сликар који је са великим успехом из своје великобечкеречке радионице опслуживао избирљиве наручиоце портрета и икона. Покривајући територију од Панчева до Темишвара, насликао је Данил иконостасе у Панчеву, Уздину, Темишвару, Добрици и Јарковцу, антологијске примере еволуције банатског сликарства, за савременике норме које су се морале опонашати. Од петнаесторо Данилових ученика Ђура Јакшић био је међу најдаровитијима, сликар који није хтео или није умео да до краја слика у разнеженом учитељевом маниру.

Ушавши у уметнички живот почетком 19. века, није стигао Константин Данил да прихвати све иновације уметника окупљених у Риму око Овербека, сликара назаренске оријентације који су желели да пруже подстицај обнови религиозне уметности. У покушајима да достигну одлике бидермајерске слике, неки од Данилових ученика приближили су се стилским одредницама али и удаљавали од учитељевог префињеног потеза четкице, успевајући понекад да дају добре одговоре на тешка питања која су пред њих постављала колористичка богатства његових слика. Међу њима био је и Љубомир Александровић, највернији Данилов епигон, дословни копишта мајсторових дела и сарадник на осликавању темишварског иконостаса.

Столовали су у Банату у 18. веку угледни епископи који су задужили српску и румунску црквену уметност. Саборне цркве, задужбине и други меценати у уметности и просвети, били су узорни примери њиховог труда. У исто време они су бринули првенствено о црквеној уметности у седиштима својих резиденција и у банатским манастирима. Без обзира што је архијерејска помоћ изостала парохијским црквама, стање се изменило крајем 18. века, односно тек у 19. веку, када су у Темишвару и околини подигнуте нове неокласицистичке цркве са иконостасима Арсенија Теодоровића, Саве Петровића, Николе Алексића или Константина Данила. Осамнаести век су у селима из околине Темишвара испунили знани и незнани зографи, удружени у руфете, међу њима и Шербан Поповић, Недељко Поповић и Георгије Раните, сликари који су доста сарађивали у првом периоду њихове плодне делатности.

Рођен у близини Темишвара, сматран је Сава Петровић Темишварцем, што је свакако доприносило добијању наруџбина у првом реду због опонашања начина рада тада поштованих сликара Павела Ђурковића и Арсенија Теодоровића. У раду на иконама остајао је Сава Петровић везан за претходну епоху, а један од разлога свакако треба потражити у избору графичких узорака али и због утицаја његовог учитеља Арсенија Теодоровића, често запосленог на осликавању иконостаса у банатским црквама. Као сарадник Саве Петровића појавио се мало познати темишварски сликар и позлатар, Емануил Антоновић који је, слично свом учитељу, био интерпретатор ране грађанске уметности којој су посебан призив давали Павел Ђурковић и Арсеније Теодоровић.

Мађари, Габор Мелег из Вршца и Карољ Броцки из Темишвара, те Немци Јохан Хумборг из Оравице и Јохан Велдерс из Великог Бечкерека, мада су се бавили педагошким радом у Темишвару, нису посебно задужили својом делатношћу завичајно подручје.

Аутор је на крају монографије поставио важно, мада не увек неизбежно питање, који су уметнички донели сликарских радионица у Банату у 18. и 19. веку, да ли је

њихова активност прерасла оквири локалних граница. Такво вредновање има смисла и оправдања јер се на тај начин могу оценити уложени двовековни напори. Објективно вредновање деловања сликарских радионица у Банату довело би до закључка да су оне опсуживале потребе друштва чији су прохтеви били у складу са економском снагом и релативно скромним уметничким прохтевима. Није увек било довољно снаге да се превазиђе зависност од наручилаца и задовољавања њихових услова. Нема сумње да су припадници појединих радионица достигали ниво занатске вештине и стилског израза који је тада био актуелан на територији Монархије, на чему су се најчешће заустављали. На крају, остаје чињеница да делатност сликарских радионица на територији Баната у 18. и 19. веку, има сличан значај као и школе или радионице настале у оквирима уметности других националности.

Монографија **МЕТОДОЛОШКЕ ПАРАДИГМЕ** разматра проблеме визуелних уметности са аспекта националних култура, у првом реду са филозофско-естетског аспекта.

Људско биће мисли доживљајно што значи да у његову мишљењу суделују чула, интелект, опажај и воља. Оно се сналази тако да повезујући своје доживљаје поједностављује сложеност света, али то поједностављење није давање предности једном виду на рачун другог, него је то пре пригодно оштро уочавање неких појединости и неосвештавање свих других. Ако неко или нешто усмери доживљаје према ономе што их је изазвало, враћајући издвојену појединост у шири контекст, онда доживљајно мишљење почиње свој развој према целовитости. Целовитост мишљења претпоставља, осим способности поједностављивања и способност усложњавања, осим способности издвајања и способност уклапања, - осим успешног продора ради што бржег стицања на циљ и распрострањавање по широким подручјима могућих сазнања.

При том развоју изузетну улогу може играти присуство уметничких дела као аутентичних узора. Уметничко дело је, наиме, целовитост и као целовитост јесте доступно човековим осећајима, управо ради тога има снажан васпитни и образовни карактер. Нигде дете не може доживети целину бића као у уметничком делу где је она управо тематизована. Уметничко дело настаје непрестаним бујањем све нових и нових елемената и истовремено резањем, раздвајањем, поједностављивањем. Дете ће вероватно пред том оствареном целином осетити занос, и тај занос ће управо бити потврда да се он треба научити, у складу с његовим могућностима, целовитишћу.

Уместо тога у детету се најчешће већ врло рано уништи доживљајно мишљење. Садржаји који му се нуде и начини како се нуде одвајају мисао од доживљаја. Мисао се све више апстрахује из доживљаја у »делове« мишљења, а разбацани некултивисани осећаји лутају као узнемирујући *deja vu* или се већ врло рано укруте у компензирајуће механизме. Према Валону, "молекуларно мишљење" је предфаза формално-логичког, међутим искуство показује да већина никада не доспе до формално-логичког мишљења него остаје на нивоу "молекуларног", те се тако предузето насиље показује узалудним.

Намеће се питање да ли је неопходно да доживљајно мишљење нестане и да ли је пожељно да се целовитост никада не развије, да ли је нужно да нам се ум расцепи на »научни« и »мистични« или смо замисливи и без тога насиља над собом, способни да видимо једноставно у сложеном и сложено у једноставном. служећи се свим осећајима, интелектом и чулима, да користимо менталну способност. Раселовом питању: »Како то да су људска бића чији су додир са светом краткотрајни, лични и ограничени, успркос томе кадра да знају онолико колико знају?« и Чомскијевом одговору: »Ми можемо да знамо тако много зато што смо то у извесном смислу већ знали, иако су чулни подаци били потребни за евокацију и извлачење тога знања.", може се додати:

Шта би тек све човек могао знати кад се његовом присећању не би супротстављали деструктивни и компензаторски психички механизми, кад не би уништио него развио у целовито своје доживљајно мишљење! Када би се свесно неговали »осетилни подаци« потребни за евокацију, свест би се вероватно спонтано отворила разноликости и јединству истовремено, а човек би постао свестан себе и интелектуално и чулно. Била би то тада не само нова парадигма образовања, него нова парадигма света. Да је реч о могућности нашег времена сведочи "заједничко дисање" (конспирација) великог броја људи широм света који су се разочарано окренули од ограничености већ досегнутог и усмерили се према још непознатом у себи, првенствено са уметничког аспекта.

О глобализацији у области уметности, у монографији **ГЛОБАЛНИ СВЕТ УМЕТНОСТИ**, аутор расправља као о делу продукције културе, у коме се главна расправа односи на то да ли глобална култура постаје хомогена, прецизније, американизована, због деловања мултинационалних индустрија културе. Међутим, већина досадашњих расправа бави се начином на који људи у локалним контекстима користе и тумаче глобализоване културне производе и форме.

Глобализација означава све већу међусобну повезаност народа и света, растућу светску трговину, ширење производа културе и размену идеја из области уметности, везе међу народима света успостављене међународним путовањима и средствима комуникације (телеграфа, телефона, факса и интернета), и успон транснационалних организација и мултинационалних корпорација. Многи научници указали су на дубоке историјске корене процеса глобализације. На пример, трговина је била важна у античко доба, а идеје у области уметност размењиване су ширењем царстава и религија, као и трговином. Различите дијаспоре, добровољне или не, разносиле су и народе и њихове идеје широм света.

Сходно томе, процес глобализације није нов, иако се глобална размена увећала до неслућених размера. Опште је познат став да постоји пет врста глобалне комуникације: медијска размена (проток прича, слика и информација путем медија), етноразмена (проток људи, укључујући туристе, имигранте и избеглице), проток финансија (промет новца и капитала), и техноразмена (размена технологије, машина, и практичних знања). Сваки од њих ствара сопствену географију, а односи међу њима су дубоко дисјунктивни и непредвидљиви, пошто је свака од ових области подвргнута сопственим ограничењима и подстицајима, док истовремено свака делује као ограничење и параметар за подстрек у другима.

Поред проучавања процеса глобализације уметности током историје, многи аутори су разматрали постојање глобалне културе - заједничких схватања која надилазе националне границе. Ови приступи развили су се у различитим правцима, на пример, Маклуанов појам глобалног села, Валерстајнове теорије о систему света и Ајерову расправу о културној монтажи, о којој сведоче постојања видеа у забаченим светским подручјима и западњачких диско-клубова на острвима изгубљеним у Атлантском океану. Већина теоретичара се слаже у томе да, упркос одређеној размени идеја и идеологија, не постоји истинска *глобална уметност* која представља један уједначен и прецизно одређен поглед на свет. Штавише, када се људи више усмеравају ка глобалном, истовремено се више усредсређују на локално, јер се националне државе деле на основу расних, етничких, религијских и регионалних питања, и људи се окупљају према склоностима. Људи тумаче глобалне производе унутар локалног контекста, који се очигледно разликује од места до места, и тако могу да створе нову, локалну верзију глобалне уметности.

Уметност је људска делатност или производ људске делатности која има за циљ стимулисање људских чула као и људског ума и духа; према томе, уметност је

активност, објекат или скуп активности и објеката створених са намером да се пренесу емоције или/и идеје. Осим ове дефиниције, не постоји ни једна друга општеприхваћена дефиниција уметности, с обзиром да је дефинисање граница уметности субјективан акт, а потреба за уметношћу се обично назива људском креативношћу.

Квалитет уметничког дела се обично процењује на основу количине стимулације коју оно изазива — утисак који оно оставља на људе, број људи у којима је то дело изазвало неку емоцију, у коликој мери то дело се цени, као и ефекат или утицај који то дело оставља или је оставило у прошлости. Већина уметничких дела која се генерално сматрају ремек-делима поседује ове атрибуте. Нешто што стимулише само чула или само ум, или кад му је циљ нешто друго, не сматра се уметношћу, мада нека дела модерне уметности озбиљно доводе ову тврдњу у питање. Сходно томе, нешто може бити процењено у потпуности као уметност, или уметност може бити део неког објекта. На пример, сликарство може бити чиста уметност, док столица, иако дизајнирана са практичним циљем и употребном вредношћу, може садржати елементе уметности баш у том истом дизајну. Уметност која нема функционалну вредност или намеру се назива лепом уметношћу, док се делатност која поред уметничке вредности поседује и функционалну сврху назива занатом.

Међутим, објекат може бити класификован и на основу намера свог творца које су присутне (или одсутне) у самом објекту. На пример, шоља, која очигледно има своју функционалну вредност јер се може употребити као посуда, може бити сматрана уметношћу ако је намера њеног творца била да превасходно направи украс, док сликање може бити процењено као занат ако се масовно производи. У 19. веку, уметност је била пре свега окренута ка "Истини" и "Лепоти". Почетком 20. века долази до озбиљног преокрета у поимању уметности са доласком модернизма, а потом у другој половини 20. века са наговештајима постмодернизма. Зачетак историје уметности представља дело Ђорђа Вазарија, „Животи славних сликара, вајара и архитеката“ у којој је описивао живот уметника, њихова дела и технике које су користили.

Срби су, слично умтеницима Влашке уметничк ренесансе епохе Кантакузино и Бранковеану, неговали три сликарска рода — зидно сликарство или фреске, сликање на дрвеној плочи или иконопис и сликање на пергаменту или минијатуре, односно илуминацију у књигама или рукописима. Структура слике у Србији је монументална, и композиције су великих размера. Слика је плитка и архитектонски облик тече тако да затвара плитак простор. Фигура је често сучелице постављена и суздржана у покрету. Промене се дешавају у 13. веку почев од 10. века. У западној Европи је уништена зидна слика појавом витража. У Италији постоје извесни квалитети. У овом добу наша уметност је свакако на највишем нивоу. Фигура добија у пластичности. У композицији се јавља вишесложеност, појављује се више лица и остварује се дубљи простор. Од раније српска уметност познаје, а у 13. веку долази до изражаја обрнута перспектива која поседује иреална својства извлачи га из реалног сликарског простора и подређује га композицији и законитостима слике. Простор је повезан зидом који тече заједно са посматрачем. У току 14. века монументалност која је карактеристична за 13. век постепено опада. Потенцира се драматички моменат. Драперија која се развија између елемената се узнемирује и учествује у композицији слике. Сликарство Моравске школе стара се о детаљу и допадљивом колориту слике. Међу споменицима ресавске школе изузетак чини ресавско сликарство и манасијско сликарство и оно тежи ка једном ретком и траженом колористичком сазвучију. У време Турака ограниченим мерама око Пећке патријаршије покушава се повратити ниво на коме је било сликарство у 13. веку. Мајстори који су израђивали фреске већином су непознати и ако се подпишу они то

учине на месту које се тешко може уочити као Макарије у Љубостињи, Јован у Раваници и др. Они су радили за славу у другој свету.

Средином 12. века, на челу са Стефаном Немањом почела је да се уздиже Рашка држава и тада је прихваћен монументални сликовни израз, за који је Византија била узор. Промене су почеле када је Србија продрла у Повардарје и Македонију, а затим и када се средином 14. века простирала од Саве и Дунава до Коринтског залива. Слом тог царства је уследио после изгубљене Маричке битке 1371. године. Србија је изгубила територије и тада долази до инвазије Турака. Најраније фреске су слабије очуване и одликују се различитим утицајима, од византијских до романских. Извесно је да су у та времена дубровачки сликари радили и за српске великодостојнике. Од доба Стефана Немање до доба краља Милутина српска уметност се карактерише монументалношћу и пластичношћу. Лица и фигуре су издужени, очи, као прозори душе, су повећане, композиције су смирене, а покрети су постали уздржани и хармонични. Поред грчких, ту су радили и домаћи мајстори. Сликаство српских задужбина је производ најбољих сликара који су у то време сликали у православном свету.

Крајем 12. и почетком 13. века у изради српских рукописних књига појављују се илуминације. Значајне илуминиране књиге овога доба су Мирослављево јеванђеље и Вуканово јеванђеље, где прво има обележја романског сликарства, а друго показује византијске утицаје. Познато је још Хиландарско јеванђеље.

Освајања краља Милутина и његов брак са византијском принцезом створили су услове око 1300. године да се нови утицаји и промене из тзв. Ренесансе Палеолога, у којој су деловали сликари Михајло и Евтихије, пренесу у српско сликарство. У њему долази до утицаја који се карактерише нарацијом у сликарском изразу. Сlike које су радили ови познати сликари су успоставиле равнотежу између тематског богатства и формалних решења, гестови су смирени и осећања су обуздана. Ове слике представљају врхунац остварења у светским размерама. У њима је примењивана инверзна перспектива да би се нагласио главни догађај, као и архитектонски или пејзажни кулис испред којег се одвијала радња, тако да се овај период може називати „*класицистичким*“. Сликаство из доба српског царства се издваја од предходног периода, долази до истицања осећајности, појављује се патетика и тежи се раскоши. Долази и до представљања личних обележја и индивидуалних црта. У доба царства долази до процвата иконописа који ни у ком смислу не заостаје за живописима и то углавном захваљујући преписивачкој делатности која се одвијала у Хиландару који је постао његов расадник. После Битке на Марици 1371. године и после нестанка српске самосталности у средњем веку, а нарочито у ХВИ и ХВИИ веку долази до постепене декаденције у сликарству и бележи се велики јаз у традицији српског живописа. Међутим, из те традиције ће српско сликарство још дуго црпети инспирацију. У то време у Хиландару цвета српска школа која се шири у православни свет. После пада српских земаља под турску власт изгубило се ктиторство властеле која је подизала своје задужбине, украшавала их богатим и вредним фреско сликарством и манастирима поклањала вредне рукописе. Отоманско царство ограничило је подизање великих споменика и то је било дозвољено само у једном уском обиму са редом специјалних дозвола. Ипак се десило да су Срби успевали да подигну своје цркве, али више не тако велелепне и раскошне као до тада.

Све време су живели и цветали уметнички занати и доносили мала, али значајна дела у златарству, интарзији, везу и другим уметничким занатима. У великој сеоби су један део драгоцености становници носили са собом, а други део су закопали и сакрили. У фрушкогорским манастирима и сада чувају ове драгоцености, док су неке од њих откопане и украдене.

Велику прекретницу представља Велика сеоба Срба 1690. године под патријархом Арсенијем Чарнојевићем, када се Срби укључују у западноевропску културу у којој јача грађанска класа и доноси уметност барокног стила. Иако се у почетку још увек јављају живописи рађени на традиционалан начин, укус се постепено мења у корист барока. Година 1739. представља рођење нове епохе када Христофор Жефаровић у живопису манастира Бођани примењује нови колорит до тада непознат у српском сликарству, а слично ради и Јова Васиљевић у манастиру Крушедолу 1950—1956. године. Под утицајем барока ради и група сликара коју су чинили Никола Нешкович, Димитрије Бачевић, Димитрије Поповић, Јован Поповић, Васа Остојић, Амброзије Јанковић и Јанко Халкозовић. Теодор Крачун је створио посебну варијанту српске уметности и икону претвара у слику, а касније се окреће према рококоу. Јаков Орфелин и Теодор Илић Чешљар већ показују одлике рококоа и барокног класицизма.

Напоредо са модерним тенденцијама живи и градитељство које је ослоњено на Моравску школу. Победу барокне концепције архитектонског решења представља катедрала цркве св. Николе у Карловцима (1758—1762) са торњевима какви су карактеристични за средњоевропско подручје. Током 18. века никле су многе барокне цркве. Архитектура на подручју Црне Горе имала је тежњу ка барокним облицима, иако су примењена решења била још под утицајем готике и ренесансе која се још сретала у приморју. Барокизација уметности је представљала прелазак на западњачку европску културу.

У сликарству сликара који су сада студирали у Бечу је, као и код њихових професора који су утицали на њих, продужен век барока и тако се у 19. веку јавља бидермајер што је за то време главна ознака у уметности Бачке. Један колористички сензибилитет се уочава код Арсе Теодоровића, Николе Алексића и Константина Данила, који је најзначајнији од њих. Ови уметници неговали су и портретну уметност.

Почетком четрдесетих година 19. века сликарство се удаљава од бидермајера и класицизма да би донело романтизам. Српско историјско сликарство је било без патоса и драматике и често је имало анегдотски карактер и тежи да гледаоца веже патриотским садржајима дела. Овакав стил је превазишао Ђура Јакшић који је био одушевљен игром светлости и сенке на делима Рембранта и са њим 1850—1870. године српски романтизам досеже врхунац. Појављују се нови мотиви, сликање пејзажа, мртве природе, жанр сцена из живота и нова схватања код минхенских ђака Милоша Тенковића, Ђорђа Крстића и Ђорђа Миловановића. Пред новим улогама се нашло и историјско сликарство и тако су створене велике и помпезне композиције „*Сеобе Срба*“ Павла Јовановића 1896, „*Уласка цара Душана у Дубровник*“ Марка Мурата из 1900. и „*Проглашење српског царства*“ Паје Јовановића из 1900. године.

Вајарство у 19. веку се развијало под утицајем антике. Патар Убавкић се школовао у Минхену и Риму и једини је српски вајар који је својим (додуше) обимним делом искрчио пут онима који ће доћи после њега. Ђорђе Јовановић је дао преко 300 дела у српском вајарству и, иако су му била позната Роденова дела и дела сецесије, већину својих дела је направио у академским захтевима својих професора у неокласицистичком стилу.

У архитектури преовлађују еклектички стилови неоренесансе и необарока, а видљиве су и тежње за стварањем националног архитектонског израза. Најзначајнији архитекти тог времена су били Словак Јан Неволе, Александра Бугарски, Андрија Вуковић, Коста Шретловић, Коста Јовановић, Јован Илкић и Светозар Ивачковић, који су владали до појаве нових снага чије су идеје биле везане за сецесију и од њих су значајнији Бранко Таназевић и Никола Несторовић. Од 1950. године развој српске архитектуре, односно архитектуре у Југославији бележи веома напредне резултате и то у већој мери него што је то забележено у осталим земљама источне Европе. Ничу

велики спортски објекти, саграђене су сајмишне зграде у Београду од Милорада Пантовића, музеји Виенцеслава Рихтера и многи други значајни објекти. Неки од неколико од бројних српских архитеката који су радили на изгледу у Београду и допринели његовом изгледу својим оствареним пројектима су: Емилијан Јосимовић, Јован Илкић, Милорад Рувидић, Никола Несторовић, Александар Дероко, Никола Добровић, Бранислав Којић, браћа Петар и Бранко Крстић, Богдан Несторовић, Мате Бајлон, Иво Куртовић, Милорад Пантовић, Угљеша Богуновић, Богдан Богдановић, Слободан Јањић, Бранко Пешић, Иван Антић, Иванка Распоповић и Александар Ђокић.

Импресионизам као почетак савремене уметности или како се још назива модерне уметности примећује се у раним делима Надежде Петровић и Милана Милуновића на првој југослованској изложби у Београду. У каснијим делима се Надежда Петровић опредељује за експресионизам. После се јавља цео спектар авангардних представника у српском савременом сликарству од „Југо-Даде“, „Зенита“, надреализма, сезанизма, посткубизма, експресионизма и неокласицизма. Затим се јавља експеримент са кубизмом, посткубизмом и ту су присутни Јован Бијелић, Петар Добровић и Сава Шумановић, али се овај експеримент није одржао и завршио се у излазу на неокласицизам. У делима неких сликара јавља се поетски реализам. То су Стојан Аралица, Иван Радовић, Недељко Гвозденовић, Иван Табаковић, Марко Челебовић, Коста Хакман, Петар Лубарда, Пеђа Милосављевић и други.

Уочи Другог светског рата сликарство се дели на две струје. О првој струји је већ било речи и она је заступала тезу „уметност ради уметности“ док друга струја заступала је тезу „уметност ради идеје“ и ту се ради о социјалној уметности, уметности у рату и револуцији у коју: Ђорђе Андрејевић Кун, Ђурађ Тодоровић, Радојица Ное Живановић и други. У току окупације и рата сликарство је само тињало, али су неки и у логорима имали снаге да стварају.

У периоду после 1950. године бележи се кумулација догађаја и нових стилова у уметности али се разликују једни у континуитету а други у дисконтинуитету, док ови први представљају поколење које је из предратног доба које је сада искусно и још увек спремно да ради и ствара мењајући и цизелирајући своје стилове и уметничке рукописе, други, који се јављају у дисконтинуитету су или још увек спремни за експерименте из предратног доба, или млади уметници. Ови млади уметници оснивају своје уметничке групе у којима се развијају у праве стваралачке личности. То су на пример групе Самостални, Једанаесторица, Децембарска група, Медиала, Београдска група. Међу младима се јављају поједини стилови из савремене уметности као поп-арт, концептуална уметност, и ту спада група „143“, „код“ група „Е“ и појављују се као и свугде по свету нове тенденције у савременој уметности које желе да пониште разлике између различитих медија у уметности.

До половине 19. века српско вајарство практично није постојало - уколико се занемари постојање орнаменталног вајарства у српским манастирима на отворима - прозорима и вратима и док сликарство и архитектура имају своју предисторију, вајарство је отпочело развој од епохе неокласицизма и академизма, као и нових схватања: импресионистичког, роденовског и сецесионистичког. Академизам се у 20. веку огледа у делима Јана Коњарека, Драгутина Арамбађића, Пашка Вучетића, Живојина Лукића) и других. Академизам у вајарству је трајао јако дуго и први покушаји да се он превазиђе се јављају код Томе Росандића. У периоду после Другог светског рата многи млађи вајари обогатили су српско вајарство личним стилем: Никола Јанковић, драматичном експресијом Матија Вуковић, Јован Солдатовић и други, или већом мирноћом и аутономијом облика: Борис Анастасијевић, Миша Поповић, итд.

Дуга плејада уметника вајара створила је савремено вајарство од новог антропоморфизма до савремене уметности у вајарству која тежи за брисањем граница између појединих медија. Неки од савремених српских вајара су: Олга Јеврић, Олга Јанчић, Ана Бешлић, Ото Лого, Јован Кратохвил, Лидија Мишић, Коста Богдановић, Томислав Каузларић, Велизар Милић, Милош Сарић и други, као и појаву неколицине изузетних вајара најмлађе генерације.

У монографији *Хронологија банатских градова – истраживачке студије*, аутор је, са још три коаутора, реализовао међународни пројекат PHARE, а као финале јединствену књигу која третира међународни аспект културних и историјских збивања на простору историјског Баната, од праисторије па до првих деценија двадесетог века. У монографији су са наведених аспеката истраживани градови Темишвар, Лугош, Решице, Карансебеш, Кикинда, Велики Бечкерек, Вршац и Панчево. Циљ пројекта, који је резултирао наведеном монографијом, био је да се хронолошки обрађују друштвено-историјска збивања, значајна за заједнице са обе стране границе. Посебну значај пројекту дала је румунска Академија наука и уметности, чији је члан, проф. др Јоан Хацеган, био један од координатора и рецензента ове значајне књиге. Књига је штампана на српском и румунском језику у тиражу од 2000. примерака.

Као коаутор монографије *70. Година образовања васпитача и учитеља на румунском језику у Вршцу*, кандидат је писао је, између осталог, о вези школовања на српском и румунском језику. Велики број професора Румуна предавао је, али данас и предаје и на српском наставном и обратно, а већина активности била је заједничка. Свакако да би се за ово могла наћи и друга објашања. Једно од њих је и јака спона између две, пријатељске, земље. Но, позната политичка ситуација између Истока и Запада се на неки начин осећала, те су размене идеја, литературе, усавршавање преко границе, биле реткост. Седамдесет година школовања на румунском наставном језику значајно је за Румуне а и за мултиконфесионалну и мултикултурну средину у којој се ова активност одвијала, за оне вредности о којима се толико пише на глобалном плану. Било је током година тешких периода, а друштвене кризе нису могле да мимоиђу ни школу, тако да њена историја није као миран ток равничарских река. Било је до сада довољно духовности и мудрости у граду под Кулом, а ефекти те мудрости суживота јесте број од преко 400. Румуна, оспособљених учитеља, који су вршили образовну и културну мисију у школама на румунском наставном језику. Многи од њих истакли су се као културни аниматори, други су се истакли на научном плану – стицали су академска звања и бавили се истраживањима у области културе Румуна у српском делу Баната.

У студији *The art of the artisans from Bosioc family in the context of the European culture*, аутор истражује активност Нистора Босиока и његових синова, Јосифа и Јулиуса, мајстора резбара, аутора 65 иконоста на територији Баната, Ердеља, касније Олтеније и Букурешта, који су стекли својим радовима међународну славу, поготово најмлађи син Јулиус, који је награђен највреднијим европским наградама, посебно оних из Барселоне, Напуља и Будимпеште. У раду је репродукован текст из *Фоаја Диецезана* из Карансебеша, у коме се говори о почецима уметничке активности ове изузетно даровите породице.

Нистор Босијок и синови Јосиф и Јулиус, самоуки дрворезбари, као и већина уметника са простора историјског Баната током 18. и 19. века, или школовани у ефемерним радионицама у Оравици, Лугошу, Бокши или Белој Цркви, превазишли су својом уметношћу оквиру Баната. Слављени од савременика, остварили су изузетна уметничка дела која су награђена најпрестижнијим европским наградама.

Као професор престижне Високе школе за уметничке занате у Букурешту, најмлађи син Јулијус шаље свој најбољи рад, *Престо Петра Рареша*, и у конкуренцији

великог броја уметника са европског простора добија прву награду, једну од многобројних освојених на великим мађународним изложбама (Букурешт, Будимпешта, Вршац). Своје дивљење према делима уметника исказује и краљевска породица, доделивши му специјално прознање.

VI Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Због специфичности наставно-научне области, кандидат није до сада био ментор на постипломским – магистарским или докторским студијама. Био је ментор код више од 100. кандидата на дипломским радовима, на основним, академским и мастерс студијама. 12. кандидата писало је и одбранило дипломске радове управо из ове области, а њихов истраживачки карактер био је допринос расветљавању појединих недовољно објашњених промена на простору Баната током 18. и 19. Века. Међу тим радовима заслужју пажњу следећи: *Сликар Николае Попеску и његово доба, Школа константина Данила, Сликарске радионице у Банату у 18. и 19. веку...*

VI Оцена о резултатима педагошког рада (и мишљење студената)

Др Адријан Негру бави се и проблематиком раног откривања даровитих, од предшколског узраста до студентске популације, о чему сведоче радови објављени у Зборницима са међународних округлих столова у Вршцу и Темишвару. Прилог овој констатацији јесте и студија *Цртеж у функцији акцелерације даровите деце*, саставни део практикума групе аутора под називом *Даровити и шта са њима* (прво и друго, допуњено издање), као и већи број радова који се односе на рад са децом млађег школског узраста.

Већ дуги низ година успешно се бави педагошким радом са студентима Учитељског факултета – наставно одељење у Вршцу, о чему сведочи и велики број дипломских радова студената којима је био ментор. Такође, студенти који су писали семинарске и дипломске радове из области Националне/ румунске културе у европском контексту, били су методолошки добро припремљени како би њихова микро истраживања дала што прецизније резултате. Допринос томе био је рад на терену, стручним екскурзијама, у архивима.

Анонимна анкета међу студентима, коју је реализовао декан факултета, проф. др Александар Јовановић у марту 2008. године, потврдила је позитивно мишљење о педагошком раду кандидата (оцењивано је 10. категорија рада професора, а просечна оцена била је 4,27).

VII Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Кандидат је, уједно, и координатор педагошке праксе студената Учитељског факултета у Београду – наставно одељење у Вршцу, која се реализује сваке наставне године у мају месецу. Такође, током педагошког рада пратио је и примењивао актуелну научну и стручну литературу, која се рефлектовала и на савремен рад студената током хоспитовања или извођења самосталне методичке праксе.

У наставном процесу користио је најсавременије методе са акцентом на израживачке, као и на аудио-визуелни начин реализације предавања, али је оспособио студенте да савременим приступом настави, путем видео-презентација, обогате своја знања из ове области, како са информативног, тако и са технолошког аспекта.

VIII ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Увидом у расположиву документацију, Комисија је констатовала да је др Адријан Негру врстан истраживач културне баштине 18. и 19. века, Његова истраживања (монографије, уџбеници, студије, расправе и чланци) јесу допринос науци која се бави проблематиком феномена румунске културе као саставног дела румунског друштва на простору некадашњег Ердеља, Баната и Влашке. Такође, кандидат је са још три коаутора из Румуније реализовао међународни пројекат PHARE, који је резултирао јединственом књигом која третира међународни аспект културних и историјских збивања на простору историјског Баната, од праисторије па до првих деценија двадесетог века. У универзитетском уџбенику *ВОДИЧ КРОЗ ИСТОРИЈУ РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ*, аутор веома комплексно посматра и анализира свеукупне сегменте развоја румунске културе, од гето-дачана до савремених тенденција, од којих су неке обележиле 20. век, посебно у области историје религије, филозофије, позоришне уметности и вајарста. Значајно је да у својим радовима кандидат истиче улогу промотера културних промена – интелектуалаца који су своје образовање стекли у европским културним центрима (Париз, Беч, Минхен).

На основу претходно изложеног, Комисија је оценила да кандидат испуњава услове за избор у звање **редовног професора** и стога, са задовољством, предлаже Наставно-научном и Изборном већу Учитељског факултета у Београду да се на расписани конкурс за избор за стручно-научну област **Национална/румунска култура у европском контексту** – за наставно одељење у Вршцу, изабере проф. др Адријан Негру.

Место и датум: _____

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Александар Јовановић, редовни професор
Српског језика и књижевности и Европског контекста
националне/ срске културе Учитељског факултета
Универзитета у Београду

др Марина Пуја Бадеску, редовни професор
Румунске културе на Филозофском факултету
Универзитета у Новом Саду – катедра за
Румунистику

др Миодраг Милин, редовни професор Историје
румунске културе на државном универзитету
„Аурел Влајку“, Арад, Румунија.
